

MONITORING EU europoslance Hynka Fajmona

ČERVENEC/SRPEN 2010

ONDŘEJ KRUTÍLEK, PETRA KUCHYŇKOVÁ, IVETA FRÍZLOVÁ

CENTRUM PRO STUDIUM DEMOKRACIE A KULTURY

BRNO, SRPEN 2010

PETR FIALA

Politika, jaká nemá být

„Možná máte také pocit, že s politikou není něco v pořádku. Nemluvím ovšem k těm z vás, kteří jste takový dojem měli vždy a politiku považujete za špatnou, nezajímavou a nepotřebnou. Hluboce se mýlíte, samozřejmě, vždyť politika je nezbytná součást života společnosti, je důležitá a může a má být dobrá. Kdybych si myslel něco jiného, jistě bych o ní nenapsal tolik textů. Pokud jste ale přesvědčeni o důležitosti politiky, zajímá vás její kvalita, jen máte pocit, že se v poslední době nějak „pokazila“, že je jiná a že se v ní a jejím prostřednictvím neřeší ty problémy, které jsou podstatné, že je stále obtížnější věřit nějaké straně, že opravdu udělá to, co slibuje, že jsou politici jaksi horší než dříve, že jde mnohem více o konkrétní ekonomické zájmy než o hledání řešení, jež je dobré pro společnost, že je v politice najednou nějak moc nevěle, byrokracie, korupce a nenávisť – pak vás zvuk četbě této knihy.“

autor v úvodu knihy

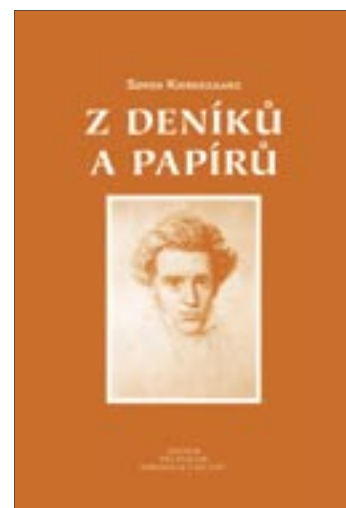
Brož., 164 str., 175 Kč

SØREN KIERKEGAARD

Z deníků a Papírů

Výběr z bohaté sbírky Kierkegaardových deníků a tzv. Papírů sestavený překladatelkou Marií Mikulovou Thulstrupovou přibližuje českému čtenáři autorův privátní myšlenkový svět, a nabízí tak velice zajímavý kontext pro četbu a interpretaci jeho spisů. Kniha zahrnuje Kierkegaardovy filozofické a teologické názory, poznámky o antice a Sókratovi, komentáře k Schopenhauerovi, zápisky věnované otci, svědectví o bojích s žurnalisty, dále pak reflexe o biskupu Mynsterovi a úvahy o sobě samém. Velká část výběru patří Kierkegaardovým poznámkám o jeho vztahu ke snoubence Regině, s níž se rozešel kvůli své „těžkomyslnosti“. Kniha jistě zaujme všechny čtenáře Kierkegaardova díla, ať už jej vnímají v prvé řadě jako filozofa, nebo jako křesťanského myslitele, neboť je vůbec prvním výběrem z Kierkegaardových deníků a Papírů, který v českém jazyce vychází.

Vázané, 420 stran, 398 Kč

ONDŘEJ BERÁNEK

Ignác Goldziher – vězeň z Budapešti Život a dílo zakladatele islamologie

Souhrn dnešních znalostí o vývoji islámu nestojí ani zdaleka na takové úrovni, abychom mohli s klidem v duši přehlížet klíčové práce dřívějších generací. Tím méně, jedná-li se o práce zakladatele vědecké islamologie, maďarského žida Ignáce Goldzihera (1850–1921). Vědecká Evropa mu už za jeho života ležela u nohou – mohl se stát profesorem v Cambridgi, Oxfordu či Paříži. Muslimští učenci z celého Blízkého východu se k němu obraceli o radu. Goldziher se přesto rozhodl zůstat a vědecky „živořit“ v Budapešti, a to i navzdory vzrůstajícímu vlně antisemitismu. Kniha arabisty a islamologa Ondřeje Beránka přináší informace z Goldziherova nevšedního života zpracované na základě jeho deníků, korespondence a vzpomínek jeho studentů a kolegů a obsahuje také pojednání o jeho vědecké tvorbě. V příloze jsou vůbec poprvé v češtině představeny překlady některých Goldziherových nejzásadnějších děl o formování a aspektech islámu. Kniha je tak cenným zdrojem informací nejen pro zájemce o dějiny islámu a islamologie, ale také pro čtenáře se zájmem o religionistiku a politické a duchovní dějiny Maďarska přelomu 19. a 20. století.

Brož., 224 stran + 4 strany fotopříloha, 249 Kč

Objednávky na adrese:

CDK, Venhudova 17, 614 00 Brno, tel./fax: 545 213 862, e-mail: cdk@cdk.cz, www.cdk.cz

DOPORUČENÁ PUBLIKACE CDK

PETR FIALA, MARKÉTA PITROVÁ

Evropská unie

Nejprodávanejší a nejkomplexnější publikace o Evropské unii v České republice, její první vydání nechybí v žádné z odborných knihoven. Autoři – renomovaní badatelé v oblasti evropské politiky – seznamují čtenáře s historií evropského integračního procesu, s vývojem, současnou podobou a funkcemi jednotlivých evropských institucí a s tím, ve kterých oblastech (politikách) a jakým způsobem Evropská unie působí. Kniha je zdařilou kombinací politologické analýzy a velkého množství informací. Formou srozumitelně napsaného a přehledně členěného textu nabízí kvalitního průvodce problematikou Evropské unie. Publikace nyní vychází ve druhém, aktualizovaném, výrazně doplněném a přepracovaném vydání. Zahrnuje události až do roku 2008 a čtenáři v něm rovněž naleznou řadu nových dat, grafů a tabulek, a navíc praktický jmenný a předmětový rejstřík. Kniha je určena nejen odborníkům, vysokoškolským studentům a profesionálům zabývajícím se z různých hledisek evropskou integrací, ale také širší veřejnosti, která má zájem získat co nejvíce kvalifikovaných informací o Evropské unii.

Vázané, formát B5, 808 stran, 798 Kč

DRUHÉ, DOPLNĚNÉ A AKTUALIZOVANÉ VYDÁNÍ

Objednávky na adrese:

CDK, Venhudova 17, 614 00 Brno, tel./fax: 545 213 862, e-mail: cdk@cdk.cz, www.cdk.cz

Navštivte internetové stránky
www.fajmon.eu

HYNEK FAJMON

POSLANEC EVROPSKÉHO PARLAMENTU ZA ODS

PROFILY AUTORŮ

Ondřej Krutílek

Analytik legislativy Evropské unie a šéfredaktor Revue Politika (www.revuepolitika.cz). Absolvent politologie, mezinárodních vztahů a evropských studií na Fakultě sociálních studií Masarykovy univerzity. Autor řady odborných i publicistických textů, příležitostný přispěvatel časopisů Reflex, Týden a Finmag.

Petra Kuchyňková

Analytička legislativy Evropské unie a asistentka na Katedře mezinárodních vztahů a evropských studií Fakulty sociálních studií Masarykovy univerzity. Absolventka politologie, mezinárodních vztahů a evropských studií na Fakultě sociálních studií Masarykovy univerzity. Zabývá se aktuálním děním v Evropské unii, společnou zemědělskou politikou a východní dimenzí vnější politiky Evropské unie. K oblastem jejího odborného zájmu náleží též otázky současné ruské zahraniční politiky a vztahů Rusko – EU.

Iveta Frízlová

Analytička legislativy Evropské unie a koordinátorka projektů Centra pro studium demokracie a kultury. Absolventka anglistiky a evropských studií na Filozofické fakultě, resp. Fakultě sociálních studií Masarykovy univerzity.

OBSAH

STALO SE...	6	Vnitřní trh	13
PŘEHLED DĚNÍ ČERVENEC/SRPEN 2010	7	Komise navrhla, jak řešit problém překladu patentů	13
Daně	7	EP pozastavil schvalování finančního balíku Komise předložila „balík na posílení důvěry ve finanční služby“	14 15
Komise odložila lhůtu pro předložení žádostí o vrácení DPH z roku 2009	7	Rada: Elektronická fakturace má zelenou Komise hodlá prodloužit státní podpory těžbě černého uhlí	17 17
Doprava	7	Vzdělávání a výzkum	18
EP: jednání o právech cestujících autobusy pokračují	7	AGRI: Omezení testů na zvířatech bez ohrožení výzkumu	18
Energetika	8	Zaměstnanost a sociální věci	18
ITRE jednal o kompromisu ohledně nařízení o bezpečnosti dodávek plynu	8	EU zahájila debatu o budoucnosti důchodů Komise znovu podpořila imigraci pracovních sil ze třetích zemí do EU	18 20
Hospodářská a měnová unie	9	Směrnice posilující ochranu matek-OSVČ vstoupila v platnost	21
Slovensko se zapojí do záchranného fondu eurozóny	9	Zemědělství	21
Institucionální záležitosti	10	Komise: O omezení či zákazu GMO mají rozhodovat členské státy Reforma SZP po roce 2013 na plenárním zasedání EP	21 22
EP nakonec schválil zprávu o Evropské službě pro vnější činnost	10	Životní prostředí	24
Justice a vnitro	11	Komise hodlá změnit pravidla posuzování vlivů na životní prostředí Plénum EP přijalo přísnější limity pro průmyslové emise EU se shoduje na systému obchodování s emisními povolenkami po roce 2013	24 24 25
Komise otevřela veřejnou konzultaci na téma ochrany práv obětí zločinu a násilí Komise předložila návrh směrnice o právu na informace v trestním řízení Komise zveřejnila sdělení týkající se protiteroristické politiky EU	11 11 12	PŘEHLED KLÍČOVÝCH HLASOVÁNÍ PLÉNA EP	26
Rozšiřování	13	KALENDÁŘ NA ZÁŘÍ 2010	27
EU schválila zahájení přístupových jednání s Islandem	13	SEZNAM ZKRATEK	28
		SLOVNÍČEK	30
		SCHÉMATA ROZHODOVACÍCH PROCEDUR	32

STALO SE...

Komise 28. 6. 2010 zahájila veřejnou konzultaci týkající se potenciální změny pravidel posuzování vlivů („některých veřejných a soukromých záměrů“) na životní prostředí (environmental impact assessment; EIA) (více v příspěvku **Komise hodlá změnit pravidla posuzování vlivů na životní prostředí**).

Komise 1. 7. 2010 uveřejnila návrh nařízení, jež se týká ujednání o překladu pro patent EU (více v příspěvku **Komise navrhla, jak řešit problém překladu patentů**).

Komise 7. 7. 2010 zahájila veřejnou konzultaci týkající se budoucnosti/udržitelnosti penzijních systémů v EU. Při té příležitosti prezentovala i příslušnou zelenou knihu (více v příspěvku **EU zahájila debatu o budoucnosti důchodů**).

EP 7. 7. 2010 schválil pozměňovací návrhy ke směrnici o průmyslových emisích, jejímž cílem je mj. stanovit jasnější pravidla a zajistit čistější ovzduší (více v příspěvku **Plénum EP přijalo přísnější limity pro průmyslové emise**).

EP a Rada 7. 7. 2010, resp. 26. 7. 2010 schválily zahájení oficiálních přístupových jednání s Islandem, která by mohla vzhledem k vysoké míře implementace evropské legislativy, trvat pouhých 18 měsíců (více v příspěvku **EU schválila zahájení přístupových jednání s Islandem**).

Na plénu EP proběhlo 8. 7. 2010 dlouho očekávané hlasování týkající se Evropské služby pro vnější činnost (EEAS). Předmětem hlasování byla o zpráva Elmara Broka týkající se návrhu rozhodnutí Rady zakládajícího organizaci a fungování Evropské služby pro vnější činnost, který představila vysoká představitelka EU pro SZBP Catherine Ashton. Plénum nakonec podpořilo zprávu ve svém usnesení většinou 549 hlasů z celkových 736 (více v příspěvku **EP nakonec schválil zprávu o Evropské službě pro vnější činnost**).

Komise 12. 7. 2010 zveřejnila balík legislativních návrhů, jehož cílem je posílit důvěru spotřebitelů (majitelů bankovních účtů a drobných investorů) ve finanční služby (více v příspěvku **Komise předložila „balík na posílení důvěry ve finanční služby“**).

Výbor AGRI 12. 7. 2010 přijal doporučení ke druhému čtení návrhu směrnice o omezení testů na zvířatech (více v příspěvku **AGRI: Omezení testů na zvířatech bez ohrožení výzkumu**).

Komise 13. 7. 2010 předložila návrh směrnice, jež má za cíl usnadnit dočasné převedení kvalifikovaných pracovníků ze třetích zemí (ze společností nacházejících se mimo EU) do poboček nebo dceřiných společností v členských státech EU. Analogické opatření by se mělo týkat i sezónních pracovníků (více v příspěvku **Komise znovu podpořila imigraci pracovních sil ze třetích zemí do EU**).

Komise 13. 7. 2010 přijala balík návrhů, který obsahuje jednak sdělení, podle něhož by rozhodujícím aktérem v oblasti omezování či zákazu pěstování GMO měly být členské státy, dále nové doporučení týkající se národních norem pro koexistenci GMO a konvenčního zemědělství a návrh nařízení, kterým se mění stávající směrnice č. 2001/18 o záměrném uvolňování GMO do životního prostředí, pokud jde o možnost členských států omezovat či zakazovat pěstování GMO na svém území (více v příspěvku **Komise: O omezení či zákazu GMO mají rozhodovat členské státy**).

Rada 13. 7. 2010 odsouhlasila revizi směrnice č. 2006/112 o DPH týkající se elektronické fakturace (více v příspěvku **Rada: Elektronická fakturace má zelenou**).

Výbor EU pro klimatickou změnu se 14. 7. 2010 dohodl na způsobu fungování systému obchodování s emisními povolenkami po roce 2013 (více v příspěvku **EU se shoduje na systému obchodování s emisními povolenkami po roce 2013**).

Komise 15. 7. 2010 uveřejnila návrh na odložení lhůty pro předložení žádostí o vrácení DPH z roku 2009 (více v příspěvku **Komise odložila lhůtu pro předložení žádostí o vrácení DPH z roku 2009**).

Komise 20. 7. 2010 předložila návrh nařízení na poskytnutí státní pomoci k uzavření nekonkurenčních černouhelných dolů. Fakticky by mělo dojít k prodloužení poskytování státní pomoci do 15. 10. 2014 (více v příspěvku **Komise hodlá prodloužit státní podpory těžbě černého uhlí**).

PŘEHLED DĚNÍ ČERVENEC/SRPEN 2010

DANĚ

Komise odložila lhůtu pro předložení žádostí o vrácení DPH z roku 2009

Proposal for a Council Directive amending Directive 2008/9/EC laying down detailed rules for the refund of value added tax, provided for in Directive 2006/112/EC, to taxable persons not established in the Member State of refund but established in another Member State (COM(2010)381)

Komise 15. 7. 2010 [uveřejnila návrh](#) na odložení lhůty pro předložení žádostí o vrácení DPH z roku 2009. Důvodem je pozdní implementace [směrnice č. 2008/9](#) ze strany členských států, jež měla za následek nemožnost žádosti o vrácení DPH adekvátně podat.

Kontext

Směrnice č. 2008/9, platná od ledna 2010, nahradila původní systém pro žádosti o vrácení DPH založený na listinných dokladech, jež vznikl v roce 1979. Původní papírový postup spočíval v tom, že pokud daňoví poplatníci chtěli, aby jim byla daň vrácena, museli zaslat originální faktury do všech členských států, kde DPH zaplatili. Nová směrnice zavedla elektronický proces, v němž daňový poplatník předloží jednotnou žádost o vrácení daně v členském státě, kde je usazen. Některé z vnitrostátních internetových portálů ale byly spuštěny se zpožděním (poslední z nich v polovině května 2010) a objevilo se také mnoho stížností na lišící se technické detaily národních internetových portálů.

Obsah

Lhůta pro předložení žádostí o vrácení DPH z roku 2009 by měla být prodloužena ze (standardního) září 2010 až do března 2011.

Pokud jde o technické odlišnosti národních internetových portálů, Komise navrhla, aby jí byla udělena pravomoc přijmout se souhlasem Stálého výboru pro správní spolupráci technická ustanovení nezbytná k tomu, aby byl tento režim v celé EU funkční.

Další vývoj

Danou otázkou se příslušné instituce (Rada a EP) budou zabývat nejdříve na podzim 2010.

DOPRAVA

EP: jednání o právech cestujících autobusy pokračují

Návrh nařízení Evropského parlamentu a Rady o právech cestujících v autobusové a autokarové dopravě a o změně nařízení (ES) č. 2006/2004 o spolupráci mezi vnitrostátními orgány příslušnými pro vymáhání dodržování zákonů na ochranu zájmů spotřebitele (KOM(2008)817)

Plénum EP 6. 7. 2010 [přijalo zprávu Antonia Canciana](#) týkající se posílení práv cestujících autobusy. Bylo tím završeno druhé čtení návrhu.

Kontext

Komise svůj návrh předložila v prosinci 2008 s cílem sladit pravidla uplatňovaná v oblasti autobusové dopravy s pravidly v dopravě železniční nebo letecké ([nařízení č. 1371/2007](#), resp. [nařízení 261/2004](#)).

Paralelně projednávaný (méně kontroverzní a z hlediska ČR spíše irelevantní) návrh týkající se cestujících loděmi ([KOM\(2008\)816](#)) plénum EP 6. 7. 2010 [schválilo definitivně](#).

Obsah a sporné body

Plénum EP podpořilo pozměňovací návrhy, které se stavějí za právo na finanční náhradu (vč. ubytování) nebo na zajištění dopravy jiným spolem, pokud zpoždění autobusu přesáhne 2 hodiny. V případě ztráty zavazadla mají mít cestující nárok na vyplacení odškodného až do výše 1800 €, v případě zranění či smrti cestujícího mají nést dopravní společnosti plnou odpovědnost (náhrady škody nemají být omezeny). Nová pravidla by se měla týkat také regionální autobusové dopravy.

Obecně lze konstatovat, že plénum EP (s výjimkou některých konzervativců) převzalo většinu [argumentů](#), jež v červnu 2010 připravil výbor TRAN a jež se ukázaly být ve světle jednání s Radou veskrze problematické, neboť ve vztahu k dopravním společnostem výrazně restriktivní (více v příspěvku „TRAN: práva cestujících autobusy musí být posílena“, [Monitoring červen 2010](#)). Rada se staví za až 15leté přechodné období pro veškerou autobusovou dopravu krom mezinárodní.

Další vývoj

Vzhledem k přetrvávajícím rozporům mezi EP a Radou bude na podzim 2010 zahájeno dohodovací řízení.

ENERGETIKA

ITRE jednal o kompromisu ohledně nařízení o bezpečnosti dodávek plynu
Amendments by Parliament to the Commission proposal for the Regulation of the European Parliament and of the Council concerning measures to safeguard security of gas supply and repealing Directive 2004/67/EC

Na zasedání výboru ITRE ve dnech 12.–13.7.2010 byla opět projednávána otázka [návrhu nařízení](#) týkajícího se zabezpečení dodávek plynu. Předmětem jednání byl kompromisní text pozměňovacích návrhů dojednaný mezi zástupci EP a španělským předsednictvím. [ITRE](#) kompromis mezi EP a Radou na zasedání 13. 7. 2010 přijal.

Nový předpis by měl posílit úlohu EU v situacích, kdy mimo EU dojde k narušení dodávek plynu, které mají potenciál následně ohrozit zásobování EU a jejich členských států, i když mechanismy netržního charakteru by k řešení situace měly být použity až jako prostředek „poslední záchrany“.

Kontext

Komise předložila [návrh nařízení](#), který ruší dosud platnou [směrnici č. 2004/67](#) týkající se bezpečnosti dodávek zemního plynu, v červenci 2009.

Jako motivace pro tento krok sloužilo několik krizových situací, které EU v posledních letech postihly v souvislosti s externími dodávkami zemního plynu. Naposledy hrozil vyvolat narušení dodávek plynu do některých členských států spor mezi Gazpromem a běloruskými odběrateli v červnu 2010.

Důležitou skutečností je, že v oblasti otázek zabezpečení dodávek plynu dosavadní směrnici nahrazuje nařízení s přímým účinkem.

Předpis se mj. týká otázek vážného narušení dodávek plynu, stavu nouze a mechanismů pro řešení této situace (preventivní akce a plány pro stav nouze, které mají mít k dispozici členské státy), nezbytné kapacity infrastruktury pro uspokojení poptávky po plynu v případě narušení, definice tzv. chráněných odběratelů, posílení pozice Koordináční skupiny pro otázky plynu, sdílení přístupu k údajům týkajícím se zásob, zařízení pro zajištění reverzního toku plynu, vyhlášení stavu nouze na úrovni EU ze strany

Komise atd. (více v příspěvku „EU a bezpečnost dodávek plynu“, [Monitoring prosinec 2009](#)).

Návrh byl projednáván v EP ve výboru ITRE prostřednictvím [návrhu zprávy](#) poslance Aleja Vidala-Quadrase, která byla po zapracování stovek pozměňovacích návrhů přijata v březnu 2010. Mezitím probíhala další jednání v Radě, při kterých předcházející španělské předsednictví usilovalo o přijetí politické dohody do července 2010 (více v příspěvku „EP projednával návrh nařízení o bezpečnosti dodávek plynu“, [Monitoring březen 2010](#)).

Obsah

Vzhledem k řadě pozměňovacích návrhů, na nichž trval EP, byl ještě před koncem španělského předsednictví vypracován kompromisní text, který obsahuje mj. modifikace týkající se definice chráněných odběratelů. Kompromis reflektuje požadavky EP, aby nařízení samotné definovalo jakožto odběratele, jejichž zásobování plynem je třeba chránit, především domácnosti. Následně má být na zvázení členských států, zda k těmto chráněným odběratelům přidají i další, jako jsou malé a střední podniky či sociální zařízení typu nemocnic. Tito chránění odběratelé by se však na celkové spotřebě plynu neměli podílet více než 20 %.

Dodavatelé by těmto chráněným odběratelům měli zajistit dodávky plynu za extrémně nízkých teplot, v případě výjimečně vysoké poptávky po plynu trvající minimálně 30 dnů či v případě přerušování dodávek prostřednictvím klíčové infrastruktury trvajícího minimálně 30 dnů (za běžného zimního počasí).

Kompromis dále posiluje pravomoci Komise v tom smyslu, že má posuzovat plány členských států týkající se prevence a požadovat změny.

Komise může zasáhnout, pokud shledá nekompatibilitu předložených plánů s plány jiných zemí, či v případě, pokud by předložené plány ohrožovaly bezpečnost jiných států při zásobení plynem.

Členské státy by tyto plány měly předložit minimálně 2 roky po vstupu nařízení v platnost. V případě požadavků Komise by státy měly mít povinnost provést příslušné změny v plánech do 3 měsíců.

Členské státy by též měly být schopny garantovat to, že pokud dojde k narušení největší infrastruktury dodávající plyn, musí zbývající infrastruktura splňovat stanovený standard, vyjádřený jako kapacita (N-1), nezbytný pro to, aby byla schopna tento výpadek nahradit.

Dle textu nařízení musí mít infrastruktura (N-1) kapacitu dodávat nezbytný objem plynu pro uspokojení celkové poptávky po plynu v oblasti výpo-

čtu v období 60 dnů „výjimečně vysoké poptávky“ v průběhu nejméně období.

Aby dostaly těmto požadavkům, je členským státům poskytnuta lhůta 4 let na budování dodatečných skladovacích kapacit, zajištění reverzních toků plynu, zajištění připojení k integrované plynárenské síti EU a prolomení závislosti na jediném externím dodavateli plynu (u budování přeshraničních interkonektorů je stanovena lhůta dokončení 3 roky po vstupu nařízení v platnost).

V případě krize a selhání tržních mechanismů pro zajištění dodávek by měly státy uvést do chodu třístupňový mechanismus odpovědi na stav nouze.

V případě dosažení stavu nouze musí být tyto plány schopny zajistit přeshraniční přístup ke skladovacím kapacitám plynu a udržení přeshraničního zásobování plynem.

Posílení pozice Komise spočívá také v tom, že by měla být oprávněna vyhlásit stav nouze na úrovni EU, případně na regionální úrovni, a to na žádost minimálně 2 členských států, které samy vyhlásily stav nouze.

Nařízení by mělo do určité míry standardizovat mechanismy, které byly v případě mimořádného a nouzového stavu v praxi používány ad hoc (např. zajišťování zásobování plynem pomocí reverzního toku pro země odříznuté od dodávek plynu během řešení rusko-ukrajinského sporu v lednu 2009). Posílena by měla být unijní úroveň v oblasti zabezpečení dodávek plynu a v nouzových situacích, jak to požadovaly některé členské státy (typicky Polsko), podporující posílení EU v oblasti energetické bezpečnosti.

Další vývoj

Hlasování o usnesení EP, které by mělo přinést finální schválení nařízení, a tím pádem i nahrazení dosud platné směrnice novým předpisem, by mělo proběhnout na plenárním zasedání v září 2010.

HOSPODÁŘSKÁ A MĚNOVÁ UNIE

Slovensko se zapojí do záchranného fondu eurozóny

Uznesenie vlády Slovenskej republiky č. 486 z 15. júla 2010 k návrhu schválenia majetkovej účasti SR v Európskom finančnom stabilizačnom nástroji a návrhu na uzavretie Rámcovej zmluvy o Európskom finančnom stabilizačnom nástroji

Vláda SR schválila 15. 7. 2010 zapojení do Evropského finančního stabilizačního nástroje.

Kontext

Státy eurozóny se 8. 6. 2010 shodly na vytvoření Evropského finančního stabilizačního nástroje (EFSF). 16 států eurozóny se dohodlo, že fond bude administrovat 440 mld. € doplněných o 250 mld. € z MMF a 60 mld. € z Komise. Zadlužené Řecko má získat 110 mld. € (více v příspěvku „Rada schválila konkrétní podobu záchranného fondu“, [Monitoring červen 2010](#)).

Příspěvek členských zemí bude mít formu úvěrových záruk, které budou prostřednictvím EFSF zadluženému státu poskytnuty. Nová slovenská vláda jako jediná s tímto postupem nesouhlasila.

Obsah

Premiérka Iveta Radičová po jednáních v Bruselu 12. a 13. 7. 2010 řekla, že slib, který dala předchozí vláda ohledně zapojení Slovenska do EFSF, nelze vzít zpět; nová vláda jej [přijala](#) 15. 7. 2010. Kabinet tak odblokoval využití mechanismu, který má zabránit, aby se v dalších zemích eurozóny vyskytla podobná dluhová krize, s jakou se potýká Řecko.

Zároveň vláda poslancům parlamentu doporučila, aby smlouvu podpořili. Slovensko by mělo přispět částkou 4,37 mld. €. Konkrétní vyplacení pomoci Řecku ve výši 800 mil. €, kterou také přislíbila vláda Roberta Fica, současný středo-pravicový kabinet nepodpoří. Eurozóna však bude moci pomáhat Řecku i bez Slovenska. Peníze do Řecka proudí už od května 2010. Celková dohodnutá suma pro Řecko spolu s částkou 30 miliard od MMF dosahuje 110 miliard €.

I přes svůj souhlas se Slovensko do záchranného nástroje nezapojí. Svou účast vláda podmínila např. přísnějším dohledem na dodržování rozpočtových pravidel, prokázáním, že daný stát udělal pro svoji záchranu maximum apod. Nástroj bude fungovat po dosažení 90% hodnoty plánovaných rezerv.

Další vývoj

O dohodě ustavující záchranný nástroj bude slovenský parlament jednat v srpnu. Zástupci eurozóny se setkají 7. 9. 2010 a budou diskutovat další směřování.

INSTITUCIONÁLNÍ ZÁLEŽITOSTI

EP nakonec schválil zprávu o Evropské službě pro vnější činnost

[Legislativní usnesení](#) Evropského parlamentu ze dne 8. července 2010 o návrhu rozhodnutí Rady o organizaci a fungování Evropské služby pro vnější činnost

[Postoj Evropského parlamentu](#) přijatý v prvním čtení dne 8. července 2010 k přijetí rozhodnutí Rady o organizaci a fungování Evropské služby pro vnější činnost

Na plénu EP proběhlo 8. 7. 2010 dlouho očekávané hlasování týkající se Evropské služby pro vnější činnost (EEAS).

Jednalo se o hlasování o [zprávě Elmara Broka](#) týkající se [návrhu rozhodnutí](#) Rady zakládajícího organizaci a fungování Evropské služby pro vnější činnost, který představila vysoká představitelka EU pro SZBP Catherine Ashton.

Plénium nakonec podpořilo zprávu ve svém [usnesení](#) většinou 549 hlasů z celkových 736.

Kontext

Ačkoliv je EP v dané věci pouze konzultován, takže by zde neměl figurovat jako rozhodující aktér, nakonec se do této úlohy do značné míry sám postavil.

EP totiž dlouhou dobu dával najevo nespokojenost týkající se zejména rozpočtových otázek a otázek kontroly činnosti EEAS (více v příspěvku „Evropská služba pro vnější činnost: Catherine Ashton versus EP“, [Monitoring březen 2010](#), a v příspěvku „Rada podpořila Catherine Ashton v otázce Evropské služby pro vnější činnost“, [Monitoring duben 2010](#)).

V červnu 2010 byla dojednána kompromisní dohoda mezi zástupci španělského předsednictví, Komise, EP a Ashtonovou, která obsahovala některé ústupky EP (např. politickou a rozpočtovou odpovědnost EEAS EP, vytvoření specifické struktur zabývající se lidskými právy na úrovni vedení i delegací EEAS) (více v příspěvku „Bylo dosaženo politické dohody o Evropské službě pro vnější činnost“, [Monitoring červen 2010](#)).

Tato dohoda značně usnadnila hlasování EP, který zejména v posledních letech a měsících dává najevo, že jeho hlas musí být brán vážně, a to paradoxně i v otázkách, v nichž má pouze konzultační pravomoc.

Pod jejím vlivem oznámily zejména frakce socialistů (S&D) a zelených (Greens/EFA), že dohodu podpoří. Frakce konzervativců a reformistů (ECR) dávala najevo, že jejím přáním byl menší a úspěšně-

ší diplomatický servis fungující spíše na mezivládní bázi spolupráce. Jakýmsi jazýčkem na vahách se nakonec stala nejpočetnější frakce EPP, která se nemohla dohodnout, zda kompromis podpoří, nebo bude působit komplikace a hlasování pozdrží až do podzimu 2010.

Obsah a sporné body

549 poslanců se vyslovilo pro, 78 proti a 17 se zdrželo v hlasování o [zprávě](#) europoslance Elmara Broka týkající se obecných organizačních záležitostí EEAS (jako je organizační struktura či odpovědnost jiným institucím).

Před samotným hlasováním přetrvávaly některé obavy týkající se nerovnoměrného zastoupení členských států, především na nejvyšších postech v rámci EEAS. Tyto poukazy zaznívaly zejména z nových členských států, ale i od některých zástupců Německa v EP (obava, že půjde především o „britsko-francouzskou záležitost“ vzhledem k tomu, že zástupci Velké Británie a Francie obsadili důležité posty v tomto diplomatickém sboru EU včetně vysoké představitelky pro SZBP, šéfa jejího kabinetu, ředitele pro krizový management a plánování, generálního sekretáře apod.). Další pochybnosti vyslovovali někteří europoslanci (zejména EPP a GUE/NGL) vzhledem k tomu, že ve strukturách EEAS odpovědných za krizový management je údajně příliš mnoho osob spojených s armádními složkami a civilní role je nedostatečně oddělena od složky vojenské.

Zástupcům nových členských států se nakonec nepodařilo dosáhnout původně požadovaného příslibu zavedení kvót pro příslušníky nedostatečně reprezentovaných členských států mezi úřednickým sborem EEAS a spokojili se s příslibem revize fungování a personálního obsazení postů v rámci EEAS, k němuž má dojít v roce 2013. EP se nepodařilo dosáhnout ani dalšího původního požadavku, který se týkal toho, aby EP mohl rozhodovat (včetně práva veta) o obsazení nejvyšších postů v rámci EEAS (nejvyšší posty v rámci jednotlivých delegací a posty speciálních zástupců EU). Kompromisu bylo naproti tomu dosaženo v otázkách odpovědnosti a rozpočtu (operační rozpočet EEAS má být součástí rozpočtu Komise, na jehož tvorbě se nyní rovným dílem podílí EP, administrativní rozpočet EEAS má být naproti tomu nezávislý).

Další vývoj

Po letní pauze by měl EP hlasovat ještě o oddělených nařízeních, která se týkají zaměstnaneckých a rozpočtových otázek spojených s EEAS. Za tím účelem je potřeba doplnit stávající rozpočet pro rok 2010.

Tato hlasování již probíhají v režimu spolurozhodování. Současně by měl následovat nábor pracovníků diplomatické služby.

Optimistická varianta stále hovoří o tom, že EEAS by měla začít fungovat do 1. 12. 2010, což je 1. výročí vstupu Lisabonské smlouvy v platnost.

JUSTICE A VNITRO

Komise otevřela veřejnou konzultaci na téma ochrany práv obětí zločinu a násilí

Balíček Evropské komise o právech obětí: konzultace týkající se opatření v oblasti práv, pomoci a ochrany obětí zločinu a násilí

Komise 15. 7. 2010 otevřela [veřejnou konzultaci](#) týkající se legislativního balíku opatření v oblasti práv, pomoci a ochrany obětí zločinu a násilí.

Kontext

Záměrem Komise je přijmout balík legislativních opatření včetně směrnice týkající se minimálních standardů ochrany obětí trestných činů. Směrnice by měla nahradit dosavadní rámcové rozhodnutí Rady o postavení obětí v trestním řízení z roku 2001.

Otázku ochrany obětí násilí zdůrazňovalo během první poloviny roku 2010 na poli spravedlnosti a bezpečnosti také španělské předsednictví, které se chtělo stát iniciátorem tohoto návrhu vzhledem k tomu, že v oblasti trestního práva náleží tato pravomoc právě Radě, zatímco Komise je kompetentním legislativním činitelem v oblasti civilního práva. Problémem se tak stává například oblast domácího násilí, které lze v závislosti na právních rádech jednotlivých členských států postihovat buďto v rámci trestního, nebo v rámci občanského práva.

Obsah

Konzultace se může zúčastnit široká veřejnost, především vítané jsou však příspěvky organizací, asociací, institucí, dalších struktur a expertů, kteří se ve své praxi zabývají či se setkávají s oběťmi zločinu a násilí, ať již působí na místní, regionální, státní, unijní či mezinárodní úrovni. Prostřednictvím konzultace je možné navrhnout konkrétní akce, které by měly být podniknuty v této oblasti na úrovni EU, stejně tak je možné sdělit konkrétní zkušenosti a problémy těch, kdo s oběťmi zločinu pracují, či zprostředkovat obtíže, s nimiž se potýkají samotné oběti.

Komise se prostřednictvím konzultace snaží shromáždit spolehlivá data, faktické informace, stejně jako příklady z reálného života, které se týkají otázek ochrany obětí v pozici svědků, dostatečné fyzické a psychologické pomoci obětem, znalosti práv ze strany obětí ap.

Další vývoj

Konzultace má trvat do 30. 9. 2010, příspěvky budou zveřejněny na internetu.

Dle představ Komise by konzultace měla napomoci k tvorbě a přijetí příslušné normy během první poloviny roku 2011.

Komise předložila návrh směrnice o právu na informace v trestním řízení

Proposal for a Directive of the European Parliament and of the Council on the right to information in criminal proceedings (COM(2010)392/3)

Komise 20. 7. 2010 zveřejnila návrh směrnice o právu na informace v trestním řízení. Na základě této normy by měly být orgány vedoucí trestní stíhání v každé členské zemi EU povinny zajistit, aby byly podezřelé osoby řádně poučeny o svých právech prostřednictvím předání písemného poučení o právech v momentu zatčení.

Písemné poučení by mělo být sepsáno v jazyce zatčené osoby.

Kontext

Systém řádného poučení o právech podezřelé osoby při zatčení a trestním stíhání dosud nebyl na úrovni EU sjednocen, písemné poučení o právech je poskytováno zatčeným a stíhaným osobám ve 12 členských zemích včetně ČR.

Další členské státy poskytují jiný typ písemné notifikace, 6 členských zemí poskytuje některé informace o právech pouze ústně.

Komise o zavedení písemného poučení o právech uvažovala od roku 2004, motivací byla mj. snaha předejít zbytečným odvoláním, podávání opravných prostředků a přispívat k odstraňování justičních omylů. Rada v listopadu 2009 vyzvala Komisi k tomu, aby navrhla sérii opatření harmonizujících procesní právo trestních řízení v EU.

Po [návrhu směrnice](#), která se týká práva podezřelých na překlad a tlumočení, jenž byl předložen Komisi v březnu 2010, jde o další ze série návrhů majících posilovat práva v trestním řízení a týkajících se též přeshraničních situací, v nichž je podezřelý zadržen v jiném členském státě, popř. když nerozumí jazyku země, v níž byl zadržen.

Obsah

Dle návrhu by orgány vedoucí trestní stíhání byly ve všech členských státech povinny zajistit, aby každá podezřelá osoba při zatčení byla řádně poučena o svých právech, a to prostřednictvím písemného poučení o právech, které má být sepsáno „srozumitelnou a přístupnou formou“. Je-li třeba, musí být podezřelému zajištěn i překlad tohoto poučení, a to bez ohledu na to, zda o to požádá, nebo ne.

Podezřelé osoby by tak touto písemnou formou měly mít právo na informace o tom, z jakého trestného činu jsou podezřelé a proč, jak dlouho mají být zadržovány, o tom, že mají nárok na právní pomoc a mohou hovořit se svým právníkem ještě před započítáním výslechu policie (která jim musí být nápomocna při nalezení právní pomoci), že mají bezplatný nárok na nezávislého tlumočníka, pokud nerozumějí jazyku, i na překlad soudních rozhodnutí o zatčení či zadržení atd. Pokud některé státy již nyní uplatňují vyšší standardy ochrany podezřelých osob, nemají být tímto novým předpisem poníženy.

Další vývoj

Vzhledem ke vstupu Lisabonské smlouvy v platnost podléhají návrhy týkající se harmonizace právních předpisů v oblasti trestního práva spolurozhodovací proceduře; návrh nyní vstupuje do projednávání v Radě i EP.

Komise plánuje další návrhy týkající se posilování práv v trestním řízení. V průběhu roku 2011 by měly být předloženy návrhy směrnice o právu na obhájce a směrnice o právu na komunikaci s příbuznými, zaměstnavateli a konzulárními úřady.

Komise zveřejnila sdělení týkající se protiteroristické politiky EU

Communication from the Commission to the European Parliament and the Council: The EU Counter-Terrorism Policy: main achievements and future challenges (COM(2010)386)

Komise 20. 7. 2010 publikovala [sdělení](#) týkající se protiteroristické politiky EU. Sdělení hodnotí, čeho bylo dosud dosaženo, jaké nástroje v oblasti vnitřní bezpečnosti má EU k dispozici a jakým dalším výzvám je třeba v této oblasti čelit.

Kontext

Spolupráce v boji proti terorismu získala v EU na závažnosti po bombových útocích v Madridu v roce 2003 a především v Londýně v roce 2005. Pod vlivem těchto událostí Rada v listopadu 2005 vydala [strategii EU pro boj proti terorismu](#), která byla přijata na [bruselském summitu v pros-](#)

[inci 2005](#). V únoru 2006 následoval [akční plán pro boj proti terorismu](#).

Obě iniciativy se staly základem pro nový legislativní vývoj a přijímání nových opatření včetně nové legislativy týkající se shromažďování a zadržování dat (např. kontroverzní [směrnice č. 2006/24](#) o uchovávání údajů vytvářených nebo zpracovávaných v souvislosti s poskytováním veřejně dostupných služeb elektronických komunikací nebo veřejných komunikačních sítí). V listopadu 2008 Rada přijala nové [rámcové rozhodnutí č. 2008/919](#) o boji proti terorismu, které nahradilo do té doby platné [rámcové rozhodnutí č. 2002/475](#). [Nařízení č. 871/2004](#) z dubna 2004 posilovalo úlohu schengenského informačního systému v boji proti terorismu. [Nařízení č. 2252/2004](#) z prosince 2004 následně zavádí používání biometrických prvků v cestovních pasech a cestovních dokladech vydávaných členskými státy. [Sdělení Komise KOM\(2007\) 644](#) z října 2007 navrhlo posílit roli Eurojust a Evropské soudní sítě v boji proti terorismu a organizovanému zločinu.

Boj s terorismem probíhá i na úrovni boje proti financování teroristické činnosti. Zvláštní pozornost je určena bezpečnosti letecké a také železniční dopravy. Specifickou kapitolou v souvislosti s bojem proti terorismu je civilní ochrana.

Obsah

Sdělení mezi nejdůležitějšími nástroji evropské vnitřní bezpečnosti jmenuje schengenský informační systém (SIS) a nutnost jeho nahrazení novou generací tohoto systému (SIS II), který by zahrnoval i biometrická data.

Dále jsou mezi klíčovými nástroji zmiňovány databáze otisků prstů Eurodac, používané při azylovém řízení, vízový informační systém VIS, celní informační systém CIS, Europol, Eurojust, úmluvy o předávání údajů o leteckých pasažérech do zahraničí, které má EU s USA, Kanadou či Rakouskem, a americký program TFTP (Terrorism Finance Tracking Program), který umožňuje přístup k bankovním údajům z EU.

Hromadné předávání bankovních dat z EU do USA prostřednictvím TFPT by měla omezit nová podoba dohody SWIFT, kterou EP po řadě obtíží [schválil](#) na plénu 8. 7. 2010. EU by na jejím základě měla vytvořit vlastní systém zpracovávání a analyzování bankovních údajů, jakousi obdobu amerického TFTP, takže do USA by již měly být předávány pouze nezbytné údaje v souvislosti s bojem proti terorismu.

Sdělení vyzdvihuje též význam již zmíněné směrnice o uchovávání dat z roku 2006 a mezivládní [Prümské smlouvy](#) z roku 2005, která se týká přeshraniční spolupráce zejm. v boji proti terorismu,

přeshraniční trestné činnosti a nelegální migraci; podepsalo ji 7 současných členských zemí EU (Francie, Německo, Rakousko, Španělsko a státy Beneluxu). Některé součásti Průmské smlouvy byly převedeny do práva EU (jako automatická výměna informací z databází profilů DNA).

Ze sdělení vyplývá, že se dosavadní priority v této oblasti soustřeďovaly především na výměnu informací mezi členskými státy, zabezpečení hranic, zabránění přesunu pachatelů trestných činů z jedné země do druhé (prostřednictvím evropského zatykače), poskytnutí nezbytných financí pro boj s terorismem (v letech 2007–2013 bylo na tuto oblast vyčleněno téměř 750 mil. €).

V nové strategii, která má pokrývat období od roku 2014, by se Komise chtěla více soustředit na roli internetu při plánování a organizaci teroristických útoků, další posílení kontrol na vnějších hranicích, kontrolu přístupu k nebezpečným látkám, další zabezpečení dopravy, posilování boje proti radikalismu a krizový management.

Další vývoj

Zhodnocení dosavadního fungování nástrojů protiteroristické politiky má předcházet publikaci posílené strategie týkající se vnitřní bezpečnosti, již by měla Komise představit na podzim 2010.

ROZŠIŘOVÁNÍ

EU schválila zahájení přístupových jednání s Islandem

Usnesení Evropského parlamentu ze dne 7. července 2010 o žádosti Islandu o členství v Evropské unii

Rada a EP souhlasily se zahájením oficiálních přístupových jednání s Islandem.

Kontext

Island podal oficiální přihlášku ke vstupu do EU v červenci 2009. Problematický se ovšem ukázal jeho spor s Velkou Británií a Nizozemskem týkající se bankrotu islandské banky Icesave, která připravila britské a nizozemské občany o jejich úspory.

Komise 24. 2. 2010 vydala doporučení zahájit přístupová jednání s Islandem i přes nedořešený spor s oběma zeměmi (více v příspěvku „Komise doporučuje otevřít jednání s Islandem“, [Monitoring únor 2010](#)).

Obsah

Poté, co plénum EP přijalo [usnesení](#) o zahájení přístupových jednání, vydali své stanovisko 26. 7.

2010 také ministři zahraničních věcí. Oficiální jednání začala 27. 7. 2010. Island sjednotil většinu své legislativy s EU, nicméně existují palčivé otázky k vyjednávání, jako je rybolov nebo tradiční lov velryb. Island navrhuje udělit svým vodám jakýsi výjimečný status. Komisař pro rozšiřování Štefan Fülle tuto možnost nevyločil.

Rybolov představuje 10% z celkového HDP a 70% islandského exportu. Přestože je Island 15 let členem EHP, jeho vody nejsou k rybolovu pro státy EU otevřeny. Komerční lov velryb Island praktikuje na základě národních kvót. Mezi EU a Islandem existuje nicméně řada dohod, jako je dohoda o omezeném lovu max. 3 tis. tun lososa v islandských vodách zeměmi EU, dohody o rybolovu a ochraně přímořských oblastí, nebo členství v různých regionálních organizacích zabývajících se rybolovem.

Poslanci EP v usnesení Island vyzvali, aby lov velryb, který není v EU povolen, zakázal. Poslanci také vyzývají Island k zaručení se, že Velké Británii a Nizozemsku uhradí v minimální výši kompenzace vzniklé z bankrotu Icesave. Usnesení obsahuje návrh na reformu organizace finanční kontroly a způsob jmenování soudců, žalobců a členů nejvyššího soudu.

Island projevil zájem stát se členem eurozóny. Předpokládá se, že uzavření 35 vyjednávacích kapitol potrvá 18 měsíců.

Sporné body

Podle mnohých je problémem pokles podpory Islandanů členství v EU. Poslední průzkumy ukazují, že až 60% občanů je proti vstupu své země do EU. Komisař Fülle proto apeluje na posílení informovanosti Islandanů o fungování EU.

VNITŘNÍ TRH

Komise navrhla, jak řešit problém překladu patentů

Návrh nařízení Rady (EU) o ujednáních o překladu pro patent Evropské unie (KOM(2010)350)

Komise 1. 7. 2010 [uveřejnila návrh nařízení](#), jež se týká ujednání o překladu pro patent EU.

Kontext

Cílem iniciativy je snížit cenu patentových přihlášek, jež je podle Komise v EU až 10krát vyšší než v USA, především z důvodu požadavku na překlad do všech 23 úředních jazyků.

Komise tvrdí, že např. potvrzení platnosti patentu ve 13 zemích stojí až 20 tis. €, z čehož připadá téměř 14 tis. € na překlady. V USA údajně stojí patent jen 1850 €.

„Zpřístupnění“ patentů v EU by mělo působit jako katalyzátor zachování/zvýšení konkurenceschopnosti ekonomik členských států.

Obsah

Podle nové normy by se v EU mělo primárně pracovat jen se 3 jazyky – angličtinou, francouzštinou a němčinou. Překlady žádostí o patent (tj. ty části patentů, v nichž je definován předmět ochrany vynálezu) by měly být překládány (bez dalšího upřesnění) „i do dalších 2 úředních jazyků EPO“.

Podle Komise by poplatky za zpracování patentu platného v celé EU měly činit méně než 6200 €, přičemž na překlady by mělo připadat pouze 10 % této částky. V případě právního sporu by mělo být možné od majitele patentu požadovat, aby na své vlastní náklady pořídil další překlady, např. kopii patentu v jazyce osoby, která údajně patent porušila, nebo v jazyce, v němž probíhá soudní řízení, pokud je tento jazyk odlišný od jazyka patentu (čl. 3 a 4 návrhu). Takový požadavek by se nicméně měl údajně týkat pouze zhruba 1 % patentů.

Inspirací pro daný návrh se stal režim užívaný Evropským patentovým úřadem (EPO; mezinárodní organizací nezávislou na EU, jejími členy jsou všechny země EU a 10 dalších evropských zemí). EPO registruje 48 % patentů ve francouzštině nebo němčině a 52 % v angličtině.

Nařízení by nemělo zrušit dosavadní praxi, kdy EPO sice uděluje tzv. evropský patent, avšak o jeho uznání je nezbytné žádat v každém členském státě EPO zvlášť.

Daná otázka je předmětem jiného legislativního procesu, v němž došlo k průlomů v prosinci 2009, kdy se členské státy po řadě let shodly na zavedení jednotného patentu EU a zřízení nového patentového soudu (druhou z otázek bude z hlediska slučitelnosti s právem EU ještě v roce 2010 posuzovat Soudní dvůr EU; více v příspěvku „Rada dosáhla průlomů ve věci komunitárního patentů“, [Monitoring prosinec 2009](#)).

Nad rámec uvedeného by měla nová norma umožnit realizaci strojových překladů patentů do všech úředních jazyků EU (Komise již v současnosti podporuje projekt [PLUTO](#), jenž má právě toto za cíl). V případě, že bude žádost o patent podána v některém z úředních jazyků EU, měl by být zajištěn překlad do některého ze 3 jazyků EPO. Náklady na překlad by měl hradit právě EPO.

Sporné body

Kromě postoje Itálie a Španělska, které nesouhlasí s upřednostněním pouze 3 jazyků, se jeví jako

problematické především řešení vztahu mezi EU a EPO, resp. vynutitelnost unijních norem vůči EPO, např. v otázce hrazení nákladů na překlad patentů (prostředky by měly pocházet z EPO, ale náklady by měly být hrazeny jen těm státům, které jsou zároveň členy EU).

Zainteresovaní aktéři (UEAPME, Eurochambres ap.) návrh Komise obecně přivítali, skeptičtí jsou ale k jeho brzkému schválení a realizaci.

Další vývoj

Rada by se měla návrhem poprvé meritorně zabývat v říjnu 2010, EP poté, co bude jmenován příslušný zpravodaj (nejdříve po letní přestávce v září 2010).

Podle čl. 118 Smlouvy o fungování EU by měla Rada rozhodovat jednomyslně a EP by měl být pouze konzultován.

EP pozastavil schvalování finančního balíku

Návrh nařízení Evropského Parlamentu a Rady o makrobezpečnostním dohledu nad finančním systémem na úrovni Společenství a o zřízení Evropského výboru pro systémová rizika ([KOM\(2009\)499](#))

Návrh rozhodnutí Rady o pověření Evropské centrální banky zvláštními úkoly, které se týkají fungování Evropského výboru pro systémová rizika ([KOM\(2009\)500](#))

Návrh nařízení Evropského Parlamentu a Rady o zřízení Evropského orgánu pro bankovníctví ([KOM\(2009\)501](#))

Návrh nařízení Evropského Parlamentu a Rady, kterým se zřizuje Evropský orgán pro pojišťovnictví a zaměstnanecké penzijní pojištění ([KOM\(2009\)502](#))

Návrh nařízení Evropského Parlamentu a Rady o zřízení Evropského orgánu pro cenné papíry a trhy ([KOM\(2009\)503](#))

Návrh směrnice Evropského Parlamentu a Rady, kterou se mění směrnice 1998/26/ES, 2002/87/ES, 2003/6/ES, 2003/41/ES, 2003/71/ES, 2004/39/ES, 2004/109/ES, 2005/60/ES, 2006/48/ES, 2006/49/ES a 2009/65/ES s ohledem na pravomoci Evropského orgánu pro bankovníctví, Evropského orgánu pro pojišťovnictví a zaměstnanecké penzijní pojištění a Evropského orgánu pro cenné papíry a trhy ([KOM\(2009\)576](#))

Zástupci EP a Rady se v noci z 5. na 6. 7. 2010 nedohodli na kompromisu stran nové architektury finančního dohledu v EU, a plénum EP proto už podruhé [odložilo](#) plánované završení prvního čtení celého balíku. Tentokrát až na září 2010.

Kontext

Komise tzv. finanční balík prezentovala v září 2009 s cílem definovat novou dohledovou architekturu působící na evropské úrovni tak, aby bylo v EU do budoucna možné zabránit finančním/hospodářským turbulencím, jaké v září 2008 odstartoval pád americké banky Lehman Brothers (více v příspěvku „Komise hodlá v EU posílit finanční dohled“, [Monitoring duben / září 2009](#)). Dohled by měl sestávat z tzv. mikrodohledu a makrodohledu. Kontroverze budí zejm. „mikrodohled“, protože předpokládá vznik Evropského systému orgánů finančního dohledu (ESFS) s výkonnými pravomocemi.

Rada s jeho zřízením v prosinci 2009 předběžně souhlasila jen za podmínky, že „poslední slovo“ při aplikaci konkrétních opatření budou mít členské státy (více v příspěvku „Rada se rámcově shodla na ‚mikrodohledu‘ nad finančními institucemi“, [Monitoring prosinec 2009](#)).

Výbor ECON schválil zprávy příslušných zpravodajů (Ramona Tremosy I Balcellse, Sylvie Goulard, José Manuela García-Margalla y Marfíla, Petera Skinnera, Svena Giegolda a Antolína Sáncheze Preseda) v květnu 2010 (více v příspěvku „ECON chce posílit dohled nad finančními institucemi“, [Monitoring květen 2010](#)).

Obsah a sporné body

Zatímco EP požadoval plně unijní „řešení“ odsouhlasené kvalifikovanou většinou v Radě, členské státy, zejm. pak Velká Británie, ČR, v poslední době i Německo, se stavěly za možnost zachovat si v řadě otázek právo veta.

I proto EP 7. 7. 2010 nepřistoupil po 20 trialozích s Komisí a Radou v posledních 6 týdnech (sic!) k završení prvního čtení finančního balíku jako celku, ale pouze k přijetí pozměňovacích návrhů předložených lidovci, socialisty, liberály a zelenými (pokud by EP první čtení završil, resp. nevyužil dikce čl. 57 svého jednacího řádu, legislativní proces by pokračoval druhým čtením v Radě i EP a prodloužil by se patrně ještě více).

Pozměňovací návrhy se týkaly sídla dohledových institucí (EP požaduje, aby byly situovány stejně jako ECB ve Frankfurtu nad Mohanem, Rada se krom Frankfurtu staví ještě za Paříž a Londýn), výkonných pravomocí „mikrodohledu“ (EP požaduje jejich posílení; „mikrodohled“ by měl mít také pravomoc urovnávat spory mezi vnitrostátními orgány dohledu a měl by dohlížet na velké přeshraniční finanční instituce) a vzniku 2 „garančních fondů“ (Evropský systém pro záruky vkladů a Evropský fond bankovní stability; oba nástroje by měly zabránit tomu, aby škody způsobené finanční krizí byly hrazeny z peněz

daňových poplatníků; „mikrodohled“ by měl mít také možnost dočasně zakázat nebo omezit určité typy finančních aktivit). „Makrorizika“ (identifikovaná ESRB v čele s prezidentem ECB) by měla být veřejně k dispozici v podobě barevných kódů, které by odpovídaly situacím s různou mírou rizika.

Komise v průběhu legislativního procesu podporovala spíše EP. Radu jen v otázce sídla dohledových institucí a v otázce přesně definované a omezeně používané výkonné pravomoci národních dohledových orgánů (před dohledem EU).

Bez ohledu na obsah (pozice EP i Rady byly již delší dobu neměnné) se v poslední době nejvíce diskutovalo zejm. o otázce načasování celé reformy.

Původně se počítalo s tím, že všechny potřebné návrhy budou přijaty v prvním čtení do konce června 2010, aby finální normy mohly vstoupit v platnost již v lednu 2011. To se však nestalo a instituce EU se dostaly pod (vlastní) časový tlak. Obavy panovaly také z budoucího maďarského předsednictví v první polovině roku 2011: pokud by finanční balík nebyl schválen do konce roku 2010, očekávalo se, že Maďarsko na jeho přijetí výrazně tlačit nebude.

Další vývoj

Rada pod tlakem EP 13. 7. dosáhla ve věci finančního balíku [kompromisu](#).

Zachovala si právo odmítnout kroky unijních dohledových institucí s dopadem na rozpočty jednotlivých členských států a deklarovat finanční krizi. Před jejím vypuknutím by měly hrát obecně prim národní dohledové orgány, poté primárně (a v extenzivním měřítku, jak požadoval EP) orgány unijní.

Obecně lze konstatovat, že EP se až na jediné sídlo dohledových institucí a obligatorní vedení ESRB prezidentem ECB (ESRB by měl předsedat kandidát zvolený na 5 let hlavami národních centrálních bank a zástupcem Komise a ECB) podařilo uhájit většinu svých požadavků.

Plénum EP bude o finančním balíku jako celku hlasovat nejspíše ve dnech 20.–23. 9. 2010.

Komise předložila „balík na posílení důvěry ve finanční služby“

Proposal for a Directive .../.../EU of the European Parliament and of the Council on Deposit Guarantee Schemes [recast] (COM(2010)XXX)

Proposal for a Directive of the European Parliament and of the Council amending Directive 97/9/EC of the European Parliament and of the Council on investor-compensation schemes (COM(2010)371)
White Paper on Insurance Guarantee Schemes (COM(2010)370)

Komise 12. 7. 2010 [zveřejnila](#) balík legislativních návrhů, jehož cílem je posílit důvěru spotřebitelů (majitelů bankovních účtů a drobných investorů) ve finanční služby.

Kontext

Komise balík předložila coby komplexní reformu dosavadní právní úpravy, jež by měla doplnit řadu ad hoc kroků provedených bezprostředně po vypuknutí finanční krize v roce 2008 (již dříve např. byla zrušena možnost spolupojištění, kdy majitelům bankovních účtů nejsou vráceny peníze v plné výši; určité procento částky, o kterou přišli, si platí sami). Formálně má dojít k revizi [směrnice č. 94/19](#) a [směrnice č. 97/9](#).

Obsah

Majitelé účtů by měli v případě úpadku banky obdržet své peníze namísto 3 měsíců (od roku 2011 20 dnů) do 7 dnů díky tomu, že v případě nadnárodně působících bank by komunikovali s pobočkou v zemi svého pobytu, nikoliv s centrálou v jiné členské zemi. Vklady by měly být kryty až do 100 tis. €.

Podle Komise by měla stanovená hranice stačit na to, aby bylo 100% odškodněno 95 % majitelů účtů v EU. Norma by se neměla vztahovat na vklady finančních institucí a veřejných orgánů, strukturované investiční produkty a dluhopisy. Majitelé účtů by měli získat informace o garancích prostřednictvím výpisů z účtů. Garance samé (resp. 40 fungujících systémů v EU) by měly být financovány „na základě čtyřstupňového postupu“: pevné (ex ante) rezervy (1,5 % vkladů za roky 2010–2020), ex post rezervy (0,5 % vkladů za roky 2010–2020), půjčkou z jiného (národního) systému pojištění vkladů splatnou do 5 let a v krajních případech „mimořádnými opatřeními“. Potenciální, i když nepříliš reálnou variantou (alespoň z hlediska její brzké realizace; sama Komise počítá se zahájením debat až v roce 2014) je také vytvoření specifického unijního garančního fondu (resp. fondů), jak navrhuje v souvislosti s vytvářením nové finanční architektury EP (viz výše). Na administrativních nákladech by se údajně mohlo uspořít až 40 mil. € ročně. Rezervy by měly financovat samy banky (resp. jejich pobočky v příslušných členských zemích), nově by měly být upraveny na základě rizik, která jednotlivé bankovní domy na trhu představují (v případě bank nabízejících produkty s vyšším rizikem by mohly být rezervy až 3násobné oproti bankám s produkty s rizikem nižším).

Dále Komise navrhla rychlejší odškodnění investorů využívajících investičních služeb, pokud investiční firma investorovi nevrátí jeho aktiva z důvodu zpronevěry, zanedbání správcovských povinností

(např. když pro ni správu špatně provádí jiný subjekt) či z důvodu provozních pochybení.

Odškodnění, jež by se mělo uskutečnit nejpozději do 9 měsíců (oproti současným 3–4 letům), by nemělo suplovat ochranu proti investičním rizikům jako takovým. Výše náhrady by se měla zvýšit z 20 tis. € na 50 tis. €, zároveň by mělo dojít ke zpřehlednění stávajících 39 systémů odškodnění investorů, které dnes v EU působí.

Sporné body

Bezprostředně po předložení návrhů se objevily odhady, kolik prostředků (fakticky od majitelů účtů např. ve formě zvýšených poplatků) by musely banky získat navíc, aby byly schopny zajistit požadavky Komise.

Výkonný ředitel ČBA a předseda správní rady Fondu pojištění vkladů Josef Tauber podle deníku E15 počítá v ČR minimálně se 100 mil. Kč. Organizace EACB a ESGB také upozornily, že řada bank už disponuje vlastními garančními mechanismy, což návrhy nezohledňují. Komise pouze konstatovala, že bankovní poplatky by se mohly zvýšit o 7–12 € ročně.

Obecná výtku směřuje k posílení práv spotřebitelů na úkor povinností, resp. ke „vzkazu“, že je lhostejné, jaké bance/bankám jsou prostředky svěřeny, neboť náhrady se majiteli účtu/účtů dostane fakticky vždy. Právě tak by tomu ale mělo být, alespoň podle spotřebitelské organizace BEUC.

Pozice ČR

ČR se vyjadřovala skepticky již v případě zmíněných ad hoc kroků provedených bezprostředně po vypuknutí finanční krize. Za problematické bylo považováno zvýšení garancí na vklady z 25 tis. € a/nebo 90 % na 50 (a později na 100) tis. €, resp. vyhlášení neomezených garancí ze strany některých členských států EU (např. Německa). Proto lze očekávat, že i tentokrát bude ČR patřit spíše k odpůrcům nových návrhů. Důvodem je i to, Fond pojištění vkladů by měl od bank, družstevních záložen a stavebních spořitelů disponovat 1,5 % z objemu pojištěných úspor, ale namísto 35 mld. Kč je v něm jen 15 mld. € (realizace nových návrhů by tlak na jeho povinné „naplnění“ výrazně zvýšila).

V ČR problematiku bankovních záruk upravuje tzv. bankovní zákon ([č. 21/1992](#)) ve znění pozdějších předpisů.

Další vývoj

Komise předpokládá, že nová pravidla by měla v EU, resp. v celém EHP, začít platit nejpozději v průběhu let 2012–2013, pokud je schválí Rada a EP.

Mezitím bude do 30. 11. 2010 otevřena [veřejná konzultace](#) týkající se systémů záruk také v sektoru pojišťovnictví, které prozatím – na úrovni EU – absenují (pojistníci nejsou např. chráněni proti úpadku pojistitele; určité, velmi různorodé systémy týkající se životního a/nebo neživotního pojištění fungují jen ve 12 členských státech EU). Podkladovým dokumentem konzultace je [bílá kniha](#), jež navrhuje mj. možnost přejít od nesolventního pojistitele k pojistiteli jinému (v kterémkoli členském státě EU). Uvedené, včetně minimálních standardů či výpomoci mezi systémy záruk mezi členskými státy navzájem, by měla garantovat nová směrnice. Podle odhadů Komise by se v případě zavedení garancí zvýšilo pojistné sumárně cca o 1 %.

Rada: Elektronická fakturace má zelenou

Návrh směrnice Rady, kterou se mění směrnice 2006/112/ES o společném systému daně z přidané hodnoty, pokud jde o pravidla fakturace (KOM(2009)21)

Rada 13. 7. 2010 [odsouhlasila](#) revizi [směrnice č. 2006/112](#) o DPH týkající se elektronické fakturace.

Kontext

Komise svůj [návrh](#) předložila v lednu 2009 coby „technickou“ (ve smyslu nikterak zásadně spornou) revizi směrnice č. 2006/112. Další, zpravidla komplikovanější změny předmětné směrnice probíhají paralelně (více v příspěvku „Rada podpořila boj proti podvodům s DPH“, [Monitoring červen 2010](#)).

Obsah

Elektronické faktury byly revizí postaveny na roveň fakturám papírovým, ať jde o jejich akceptaci daňovými autoritami, způsob jejich (levnějšího a rychlejšího) transferu a (levnějšího) uchovávání.

Z hlediska boje proti podvodům s DPH je klíčové, že by se měla zrychlit komunikace napříč EU – nejen díky odbourání technických překážek, ale např. i díky zavedení lhůt pro vystavení faktur.

Komise odhadla úspory po umožnění elektronické fakturace na 18 mld. € ročně.

Další vývoj

Po uveřejnění směrnice v Úředním věstníku EU budou členské státy povinny normu do 1. 1. 2013 implementovat.

Komise hodlá prodloužit státní podpory těžbě černého uhlí

Proposal for a Council Regulation on state aid to facilitate the closure of uncompetitive coal mines (COM(2010)372)

Komise 20. 7. 2010 [předložila návrh nařízení](#) na poskytnutí státní pomoci k uzavření nekonkurenceschopných černouhelných dolů. Fakticky by mělo dojít k prodloužení poskytování státní pomoci do 15. 10. 2014.

Kontext

V současnosti se státní pomoc v sektoru těžby černého uhlí, jež se permanentně snižuje, řídí [nařízením č. 1407/2002](#). Jeho platnost však k 31. 12. 2010 vyprší. To by v případě nepředložení nového návrhu znamenalo, že státní pomoc černouhelným dolům by se musela (podobně jako pomoc dolům hnědouhelným) řídit relativně restriktivními pravidly pro státní pomoc obecně, nikoliv jen požadavkem, aby nepřesáhla sumu z referenčního roku 2001 (resp. 2004 a 2007 v případě nových členských států).

Mezi největší producenty uhlí v EU patří ti z Polska (obstarávají až 50 % těžby v EU), z Německa, Velké Británie, ČR a Španělska. Největšími příjemci státní pomoci jsou Španělé a Němci (získávají až 90 % této pomoci), neboť právě jejich uhlí (z Porúří a severozápadu Španělska) je v EU nejméně konkurenceschopné.

Obecně EU produkuje jen 2,5 % uhlí na světě a více než polovinu poptávky (primárně pro tepelné elektrárny) pokrývá exportem.

Obsah

Státní pomoc by měla být do 15. 10. 2014 použita striktně k uzavření nekonkurenceschopných černouhelných dolů, ke zmírnění příslušných sociálních a environmentálních dopadů, a měla by se postupně snižovat – každých 15 měsíců alespoň o 33 %.

Pomoc určená pouze na provoz dolů by měla skončit zcela, příslušné členské státy by naopak měly k získání účelově vázané státní pomoci splnit řadu podmínek, zejm. na poli obnovitelných zdrojů energie, energetické účinnosti ap.

Sporné body

Původní návrh měl být podle některých zdrojů méně restriktivní (nejenže státní pomoc měla přetrvávat údajně až do roku 2023, ale i její snižování mělo být mírnější – 25 % v průběhu 36 měsíců).

Komise ovšem patrně nehodlala zpochybnit své závazky k posilování energetické účinnosti a využívání

obnovitelných zdrojů energie, jakkoli to může být z praktického hlediska problematické. Přitom produkce elektřiny z dotovaného uhlí činí v EU jen 5,1 %.

Další vývoj

O návrhu bude rozhodovat nejdříve na podzim 2010 Rada.

Některé zdroje hovoří o tom, že členské státy budou schopny dospět ke kompromisu nejpozději do 10. 12. 2010 i přesto, že návrh byl kontroverzní již při uveřejňování Komisí (navzdory všem zvyklostem se o něm v Komisi údajně málem hlasovalo).

VZDĚLÁVÁNÍ A VÝZKUM

AGRI: Omezení testů na zvířatech bez ohrožení výzkumu

Návrh směrnice Evropského parlamentu a Rady o ochraně zvířat používaných pro vědecké účely (KOM(2008)543)

Draft recommendation for second reading, directive of the European Parliament and of the Council on the protection of animals used for scientific purposes, Committee on Agriculture and Rural Development

Výbor AGRI 12. 7. 2010 přijal doporučení ke druhému čtení návrhu směrnice poměrem 41:0:4.

Kontext

Podle agentury ECEAE je v evropských laboratorích ročně využíváno na experimenty 12 mil. zvířat. [Směrnice č. 86/609](#) nebyla od svého přijetí revidována. Komise teprve v roce 2007 vydala doporučení č. 2007/526 stanovující pravidla pro chov laboratorních zvířat. Komise předložila návrh revize původní směrnice 5. 11. 2008. První čtení v EP proběhlo 5. 5. 2009.

Zástupci EP a Rady dospěli 7. 4. 2010 ke shodě na posledních detailech návrhu revize směrnice týkající se ochrany zvířat používaných při vědeckých pokusech (více v příspěvku „Revize 23 let staré směrnice týkající se experimentů na zvířatech“, [Monitoring duben 2010](#)).

Obsah

Již v této fázi představuje text kompromis mezi EP a Radou a klade si za cíl omezit testování na zvířatech např. na oblasti výzkumu živočišných nebo rostlinných chorob, vývoje léků, vzdělávací aktivity a soudní vyšetřování. Návrh směrnice také zavádí speciální ochrannou klauzuli, která by členskými státy umožnila ve výjimečných

a vědecky zdůvodněných situacích předpisy dané normy nedodržet. O tomto jednání musí informovat Komisi. Již v prvním čtení EP podpořil vznik kategorie bolesti, která při testech vzniká.

Poslanci zdůraznili potřebu efektivních inspekcí. Po dohodě s Radou bylo stanoveno, že členské státy musí zajistit kontrolu nejméně 33 % laboratoří používajících k testování zvířata. Komise chce směrnici revidovat 5 let po jejím vstupu v platnost.

Další vývoj

Plénum EP by mělo ve druhém čtení o návrhu hlasovat 8. 9. 2010. Poté jej schválí Rada a směrnici budou implementovat členské státy.

ZAMĚSTNANOST A SOCIÁLNÍ VĚCI

EU zahájila debatu o budoucnosti důchodů

Zelená kniha na cestě k přiměřeným, udržitelným a spolehlivým důchodovým systémům v Evropě (KOM(2010)365)

Komise 7. 7. 2010 [zahájila](#) veřejnou konzultaci týkající se budoucnosti/udržitelnosti penzijních systémů v EU. Při té příležitosti prezentovala i příslušnou [zelenou knihu](#).

Kontext

V pozadí dané iniciativy je dlouhodobé stárnutí populace v EU a s tím související tlak na penzijní systémy jednotlivých členských států. Penzisté pobírají důchod déle než dříve (jen 50 % lidí ve věku 60 let v EU pracuje) a zároveň se snižuje počet těch, kteří jsou schopni do penzijních systémů aktivně přispívat. Komise uvádí, že „podle prognóz se má v Evropě počet lidí v důchodu (nad 65 let) ve srovnání s těmi, kteří jejich důchody financují (15–64 let), do roku 2060 zdvojnásobit“. Počet pracujících na jednoho důchodce se má snížit ze 4 na 2. László Andor, komisař EU pro zaměstnanost, sociální věci a sociální začleňování konstatoval: „Máme na výběr mezi chudšími důchodci, vyššími důchodovými příspěvky, nebo lidmi, kteří budou pracovat více a déle.“

Obsah

Zelená kniha se zaměřuje především na následující otázky: 1. zajištění přiměřeného důchodu a zabezpečení dlouhodobě udržitelných důchodových systémů; 2. rovnováha mezi prací a důchodem, usnadnění delšího a aktivnějšího života; 3. odstranění překážek pro občany, kteří pracují v jiných zemích EU, a pro vnitřní trh s penzijními produkty; 4. větší spolehlivost důchodů

po zkušenosti s nedávnou hospodářskou krizí; 5. větší transparentnost, aby lidé mohli v souvislosti se svým důchodovým příjmem přijímat kvalifikovaná rozhodnutí.

Sporné body

Předmětem sporů patrně bude konstatování zelené knihy, že „vhodným opatřením pro posílení udržitelnosti důchodových systémů je automatická úprava, která zvyšuje důchodový věk v souladu s růstem naděje dožití“.

Neznamená to sice harmonizaci věku odchodu do důchodu napříč EU, dokonce jde v porovnání s jinými otázkami zmiňovanými v dokumentu o otázku

marginální, neboť z hlediska důchodových systémů představuje věk odchodu do důchodu pouhou parametrickou změnu (systémovou změnou je např. nahrazování/doplňování tzv. průběžného důchodového systému systémem fondovým), nicméně politická citlivost takového opatření je zjevná, nehledě na to, že otázka důchodů patří až na některé regulační otázky do kompetence členských států, což odkazem na princip subsidiarity potvrdila i většina ministrů sociálních věcí, kteří se sešli na neformální schůzce 9. 7. 2010.

Některé zdroje uvádějí, že věk odchodu do důchodu by měl v EU v průměru dosáhnout 67 let v roce 2040 a až 70 let v roce 2060. Německo a Španělsko

Věk odchodu do důchodu v jednotlivých členských státech EU

Členský stát	2001	2008	2009 (muži/ženy)	2020 (muži/ženy)	> 2020 (muži/ženy)
Belgie	56,8	61,6*	65/65	65/65	
Bulharsko	58,4	61,5	63/60	63/60	
ČR	58,9	60,6	62/60 let 8 měsíců	63 let 8 měsíců/63 let 4 měsíce	65/65
Dánsko	61,6	61,3	65/65	65/65	67+/67+***
Estonsko	61,1	62,1	63/61	63/63	
Finsko	61,4	61,6*	65/65, 63-68	65/65, 63-68	
Francie	58,1	59,3	60-65	60/60	
Irsko	63,2	64,1**	65/65	65/65 (66/66)	(68/68)
Itálie	59,8	60,8	65/60	65/60****	***
Kypr	62,3	63,5*	65/65	65/65	
Litva	58,9	59,9**	62 let 6 měsíců/60	64/63	65/65
Lotyšsko	62,4	62,7	62/62	62/62	
Lucembursko	56,8	:	65/65	65/65	
Maďarsko	57,6	:	62/62	64/64	65/65
Malta	57,6	59,8	61/60	63/63	65/65
Německo	60,6	61,7	65/65	65y9m/65y9m	67/67
Nizozemsko	60,9	63,2	65/65	65/65 (66/66)	(67/67)
Polsko	56,6	59,3*	65/60	65/60	
Portugalsko	61,9	62,6*	65/65	65/65	
Rakousko					
Rumunsko	59,8	55,5	63 let 8 měsíců/58 let 8 měsíců	65/60 (65/61 let 11 měsíců)	(65/65)
Řecko	61,3°	61,4	65/60	65/60	65/65
Slovensko	57,5	58,7*	62/59	62/62	
Slovinsko	56,6°	59,8**	63/61	63/61 (65/65)	
Španělsko	60,3	62,6	65/65	65/65	
Švédsko	62,1	63,8	61-67	61-67	
Velká Británie	62,0	63,1	65/60	65/65	68/68

Poznámky: Údaje za roky 2001 a 2008 představují průměrný věk odchodu do důchodu. Ve Švédsku je penze garantována od 65 let.

Legenda: ° 2002; * 2007; ** 2006; údaje v závorkách = návrh; **** věk odchodu do důchodu se bude zvyšovat v souladu s růstem naděje dožití; ***** všichni státní zaměstnanci budou do důchodu počínaje rokem 2018 odcházet v 65 letech

Zdroj: Zelená kniha na cestě k přiměřeným, udržitelným a spolehlivým důchodovým systémům v Evropě

plánují zvýšení věku odchodu do důchodu na 67 let již v roce 2020, Velká Británie dokonce na 68 let v roce 2020. S tím zejm. podle odborů (ETUC) souvisí otázka, zda budou tak staří lidé reálně zaměstnatelní a zda by namísto zvyšování věku odchodu do důchodu nebyla řešením imigrace ze třetích zemí. Na druhé straně spektra se nacházejí státy typu Rumunska, Francie, ale i ČR, kde se současná doba odchodu do důchodu pohybuje pouze okolo 60 let (v případě Francie jde o věk odchodu do hojně využívaného, byť méně honorovaného předčasného důchodu, v Rumunsku dosahuje věk odchodu do důchodu pouhých 55 let).

Další vývoj

■ Veřejná konzultace potrvá do 15. 11. 2010. Komise poté obdržené odpovědi podrobí analýze a zváží další postup. Ve hře je mj. potenciální revize [směrnice č. 2003/41](#) týkající se zaměstnaneckého penzijního pojištění nebo [směrnice č. 2008/94](#) o ochraně zaměstnanců v případě platební neschopnosti zaměstnavatele či vytvoření doplňkového celounijního penzijního systému (vedle penzijních systémů jednotlivých členských států).

Komise znovu podpořila imigraci pracovních sil ze třetích zemí do EU

Proposal for a Directive of the European Parliament and of the Council on conditions of entry and residence of third-country nationals in the framework of an intra-corporate transfer (COM(2010)378)

Proposal for a Directive of the European Parliament and of the Council on the conditions of entry and residence of third-country nationals for the purposes of seasonal employment (COM(2010)379)

Komise 13. 7. 2010 [předložila návrh směrnice](#), jež má za cíl usnadnit dočasné převedení kvalifikovaných pracovníků ze třetích zemí (ze společností nacházejících se mimo EU) do poboček nebo dceřiných společností v členských státech EU. [Analogické opatření](#) by se mělo týkat i sezónních pracovníků.

Kontext

Již v roce 2005 Komise předložila [plán](#) politiky v oblasti legální migrace. Jedním z jeho důsledků je [směrnice č. 2009/50](#) (tzv. směrnice o modré kartě) týkající migrace vysoce kvalifikovaných pracovních sil. Rada ji přijala v květnu 2009. [Návrh](#) z října 2007 týkající se jednotného povolení k práci a pobytu a práv migrantů je stále předmětem legislativního procesu. Oba nové návrhy by měly uvedený balík meritorně doplnit.

Obsah

Komise navrhla vytvoření společného souboru pravidel pro zrychlenou (30denní) vstupní proceduru k získání kombinovaného povolení k pobytu a práci pro skupinu vysoce specializovaných zaměstnanců („manažeři“, „specialisté“ a „absolventi – stážisté“) ze třetích zemí a jejich rodinné příslušníky. Podléhali by obdobným podmínkám jako tzv. vyslaní pracovníci z EU podle [směrnice č. 96/71](#) a mělo by být možné, aby po získání povolení v jedné členské zemi migrovali po celé EU (jen s minimálními omezeními ze strany dotčených členských států; takovým by mohl být např. požadavek na povolení k pobytu v případě delšího než 3měsíčního pobytu).

O počtu převáděných osob by nadále měly rozhodovat členské státy EU. Rovněž by měla být stanovena časová omezení (3 roky pro specialisty a manažery, 1 rok pro absolventy – stážisty).

[Druhý návrh](#) se týká občanů třetích zemí, kteří přicházejí do EU za účelem sezónního zaměstnání na dobu určitou (zejm. pozice v zemědělství, zahradnictví a cestovním ruchu bývají podle Komise ze strany pracovníků z EU neobsazeny).

Text zavádí zvláštní postup pro vstup a pobyt sezónních pracovníků ze třetích zemí a vymezuje jejich práva. Zároveň obsahuje podněty pro „cirkulační migraci“, aby se zamezilo tomu, že se z dočasného pobytu stane pobyt trvalý.

Návrh mj. stanoví jednodušší vstupní postup na základě společných definic a kritérií (např. existence pracovní smlouvy nebo závazná nabídka práce, která specifikuje plat); stanoví časový limit pro sezónní práci v EU (6 měsíců ročně); a stanoví vícesezónní 3leté povolení, nebo zjednodušený postup pro opětovný vstup na více po sobě jdoucích sezón. V určitých ohledech (jako je svoboda sdružování a spolčování, sociálního zabezpečení, starobní důchody, na něž byl získán nárok v souvislosti s příjmem, přístup ke zboží a službám) poskytuje text sezónním pracovníkům právo na rovnocenné zacházení jako u státních příslušníků členských států. Na druhou stranu ponechává členským státům EU svobodu, aby uplatnily „test trhu práce“ a rozhodly, kolik sezónních pracovníků přijmou (návrh neupravuje právo na přijetí).

Sporné body a pozice ČR

Otázka preferenčního přístupu k imigrantům ze třetích zemí je častým předmětem kritiky ze strany nových členských států EU, na něž se min. do 30. 4. 2011 vztahuje přechodné období na volný pohyb pracovních sil, zvláště pokud se předložené návrhy mají věnovat maximálně desítkám tisíc potenciálních pracovníků ze třetích

zemí (16–20 tis. vysoce specializovaným zaměstnancům a cca 100 tis. sezónním pracovníkům). Na druhou stranu právě v ČR je krom Kypru, Řecka, Rakouska a Itálie nejméně těch, kteří jsou ochotni cestovat za prací (pouze 11 %); pokud jde o studium či praxi, je toto číslo ještě nižší (5 %). Výjimkou jsou mimořádné okolnosti (nezaměstnanost). V daném případě připouští možnost vycestovat do zahraničí 37 % Čechů.

Uvedená data uveřejnil ve stejný den jako Komise oba předmětné návrhy (13. 7. 2010) Eurostat. OECD se staví spíše za jejich přijetí; **podle ní** se EU bez imigrantů v budoucnu neobejde, byť komunikovat tento postoj veřejnosti může být problematické.

Další vývoj

Projednávání obou textů se ujmou na podzim 2010 Rada a Evropský parlament.

Směrnice posilující ochranu matek-OSVČ vstoupila v platnost

Směrnice Evropského parlamentu a Rady [2010/41/EU](#) ze dne 7. července 2010 o uplatňování zásady rovného zacházení pro muže a ženy samostatně výdělečně činné a o zrušení směrnice Rady 86/613/EHS

4. 8. 2010 vstoupila v platnost směrnice o uplatňování zásady rovného zacházení pro muže a ženy samostatně výdělečně činné a o zrušení směrnice č. 86/613.

Kontext

Návrh byl součástí tzv. rodinného balíku (balíku opatření pro zlepšení rovnováhy pracovního a rodinného života), jež Komise uveřejnila v říjnu 2008 (více v příspěvku „Rada podpořila vyšší stupeň ochrany matek-OSVČ“, [Monitoring červen 2010](#)).

Obsah

Matky-OSVČ, tzv. asistující partnerky a životní partnerky (všech sektorů) se budou účastnit národních systémů sociálního zabezpečení, pakliže se pro to členské státy rozhodnou. (Pokud tak ale učiní, nemělo by se rozlišovat mezi OSVČ a zaměstnanci.)

Na OSVČ by se také měla vždy (nyní i při případných revizích) vztahovat stejná pravidla týkající se minimální délky mateřské dovolené jako na zaměstnance (dnes 14 týdnů, dojde-li k revizi [směrnice č. 92/85](#), pak až 20 týdnů; více v příspěvku „EP podporuje prodloužení plně placené mateřské dovolené na minimálně 20 týdnů“, [Monitoring únor 2010](#)). Podmínkou pro takový postup by však mělo být předložení zprávy Komise, která situaci (nejpozději 6 let od vstupu normy v platnost) posoudí.

Další vývoj

Směrnice by měla být implementována do 2 let od uveřejnění v Úředním věstníku EU 15. 7. 2010.

V případě, že se v členských zemích objeví potíže s implementací opatření týkajících se asistujících partnerek, může se implementační lhůta prodloužit o další 2 roky.

ZEMĚDĚLSTVÍ

Komise: O omezení či zákazu GMO mají rozhodovat členské státy

Communication from the Commission to the European Parliament, the Council, the Economic and Social Committee and the Committee of the Regions on the freedom for Member States to decide on the cultivation of genetically modified crops ([COM\(2010\)380](#))

Commission Recommendation on guidelines for the development of national co-existence measures to avoid the unintended presence of GMOs in conventional and organic crops ([C\(2010\)4822](#))
Proposal for a Regulation of the European Parliament and of the Council amending Directive 2001/18/EC as regards the possibility for the Member States to restrict or prohibit the cultivation of GMOs in their territory ([COM\(2010\)375](#))

Komise 13. 7. 2010 přijala balík návrhů, který obsahuje jednak [sdělení](#), podle něhož by rozhodujícím aktérem v oblasti omezování či zákazu pěstování GMO měly být členské státy, dále nové [doporučení](#) týkající se národních norem pro koexistenci GMO a konvenčního zemědělství a [návrh nařízení](#), kterým se mění stávající [směrnice č. 2001/18](#) o záměrném uvolňování GMO do životního prostředí, pokud jde o možnost členských států omezovat či zakazovat pěstování GMO na svém území.

Kontext

Problematiku geneticky modifikovaných organismů EU legislativně upravuje především prostřednictvím [směrnice č. 2001/18](#) o záměrném uvolňování GMO do životního prostředí, [nařízení č. 1829/2003](#) o geneticky modifikovaných potravinách a krmivech a [nařízení č. 1830/2003](#) o sledovatelnosti a označování GMO a sledovatelnosti potravin a krmiv vyrobených z GMO.

Problém koexistence GM plodin s produkty konvenčního a ekologického zemědělství na legislativní úrovni řeší jednotlivé členské státy, odpovědnost tedy

leží na jejich úrovni (případně na úrovni regionální). EU není v otázce využívání GMO jednotná, existují na jedné straně členské státy, které jejich pěstování odmítají, na druhé straně ty, které se na pěstování v EU povolených GM plodin již několik let podílejí (náleží k nim i ČR). Z tohoto hlediska přináší koexistence potenciálně i přeshraniční problémy.

Do března 2010 byla jedinou GM plodinou, jejíž komerční pěstování bylo v EU povoleno, geneticky modifikovaná kukuřice odolná například proti škůdci zavíječi kukuřičnému. V březnu 2010 Komise poskytla autorizaci pro pěstování transgenní odrůdy brambor, která má být využívána především pro výrobu škrobu (více v příspěvku „Komise autorizovala pěstování geneticky modifikovaných brambor“, [Monitoring března 2010](#)).

Obsah

V rámci předloženého balíku Komise navrhuje, aby rozhodnutí o povolení či zákazu pěstování GMO spočívalo na úrovni členských států, návrh se však vztahuje pouze na GM plodiny autorizované na úrovni EU.

Členský stát tedy nemá možnost povolit pěstování GM plodiny, která není autorizována v rámci EU. De facto jde tedy o právní úpravu existující situace, v níž GM plodiny autorizuje Komise a členské státy se rozhodují, zda ji pěstovat, nebo ne, jejich rozhodnutí v této otázce však podléhá dalšímu schválení Komise. Situace se tedy tímto ulehčuje především zemím, které odmítají GMO, protože ty budou mít možnost pěstování příslušné GM plodiny na svém území zakázat, aniž by čelily problémům. Omezení či zákaz pěstování příslušné GM plodiny by však neměly být založeny na jiných důvodech, než jsou nepříznivé dopady na zdraví a životní prostředí.

Komise za tím účelem přistupuje též k posílení kritérií, která byla stanovena v rámci [doporučení](#) z roku 2003, jež se týká rámcových směrů pro národní strategie zajišťující koexistenci GM plodin s produkty konvenčního a ekologického zemědělství. Členské státy tak budou mít možnost zakázat pěstování GMO na rozsáhlých částech svého území (oblasti bez GMO), aby tak zabránily náhodné kontaminaci produktů konvenčního či ekologického zemědělství.

Členské státy budou moci omezit nebo zakázat pěstování GMO na celém svém území nebo jeho části, aniž by musely využít ochranné doložky; jejich rozhodnutí nebudou muset být schválena Komisí.

Pokud se členský stát rozhodne uplatnit zmíněné důvody pro omezení či zákaz pěstování příslušné GMO, musí o tom zpravit ostatní členské státy měsíc před přijetím příslušné normy.

Návrh má být praktickou aplikací principu subsidiarity, o zákazu pěstování GMO má být rozhodnuto na úrovni státu. To však (jak již bylo zmíněno) nemá být v rozporu se skutečností, že rozhodování o autorizaci GM plodin se stále odehrává na nadnárodní úrovni.

Sporné body

Na návrhy Komise kriticky reagovaly ekologické organizace (Greenpeace) i některé členské státy. Francouzský ministr zemědělství Bruno Le Maire se vyjádřil, že přenos rozhodnutí o pěstování GMO na úroveň členských států chápe jako součást demonizované „renacionalizace“ v oblasti SZP a že by rozhodování mělo zůstat na úrovni EU. Poněkud paradoxním způsobem proti návrhu argumentovali zástupci zelených v EP (Greens/EFA), jejichž člen José Bové poukazyval na to, že EU se kvůli těmto změnám může dostat do dalšího sporu s WTO za to, že zakazuje či podporuje zákaz GMO na úrovni členských států. Frakce zelených přitom sama dlouhodobě vystupuje v kampaních proti GMO.

Další vývoj

Návrh na změnu [směrnice č. 2001/18](#) musí být přijat postupem spolurozhodování, bude proto postupně projednáván a schvalován jak v Radě, tak i v EP.

Reforma SZP po roce 2013 na plenárním zasedání EP

[Usnesení](#) Evropského parlamentu ze dne 8. července 2010 o budoucnosti společné zemědělské politiky po roce 2013.

Na plénu 8. 7. 2010 přijal EP [usnesení](#) týkající se budoucnosti SZP po roce 2013. Jeho navrhovatelem byl George Lyon.

Kontext

Téma budoucnosti SZP po roce 2013 v současnosti představuje jednu z nejvíce diskutovaných otázek v rámci zemědělské problematiky projednávané na půdě EP, Komise i v rámci členských států.

Výbor AGRI přijal v červnu 2010 [návrh zprávy George Lyona](#), která jakožto největší výzvy pro zemědělství v EU po roce 2013 zdůrazňovala především boj s klimatickými změnami, konkurenceschopnost, bezpečnost a kvalitu potravin. Objem rozpočtových prostředků věnovaných na tuto oblast, který představuje jednu z klíčových otázek tématu budoucnosti SZP po roce 2013, by dle zprávy měl být minimálně zachován ve stávající výši (více v příspěvku „Členské státy a EP prezentují pozice k reformě SZP po roce 2013“, [Monitoring červen 2010](#)).

Ještě předtím, v dubnu 2010, komisař pro oblast zemědělství a rozvoje venkova Dacian Ciolos zahájil [veřejnou debatu](#) o budoucnosti společné zemědělské politiky, která byla ukončena 11. 6. 2010 (více v příspěvku „Zahájena debata o budoucnosti SZP po roce 2013“, [Monitoring duben 2010](#)).

Debata přinesla téměř 6 000 příspěvků adresovaných nevládními organizacemi i veřejností, nejvíce jich přišlo z Německa a z Polska. Z nových členských států se do debaty výrazněji zapojili ještě občané a NGO z Lotyšska, většina příspěvů však pocházela ze zemí EU-15.

Komise ve dnech 19.–20. 7. 2010 uspořádala [konferenci](#) věnovanou výsledkům této debaty.

Obsah

Přijaté usnesení zachovává tón zprávy George Lyona ve smyslu vyzdvižení potřeby zachovat současný rozpočet SZP, včetně rozdělení na dva pilíře (podpora produkce a rozvoj venkova). Usnesení EP odmítá „renacionalizaci“ SZP, tedy zvýšení odpovědnosti členských států za financování zemědělství v EU. Součástí usnesení je i volání po spravedlivé distribuci finančních prostředků v rámci SZP mezi farmáři v nových a starších členských státech po roce 2013, kdy pro státy přistoupivší v roce 2004 končí období, během něhož zemědělci v těchto zemích mohli získávat z rozpočtu EU pouze předem stanovený procentuální podíl přímých plateb.

Dle usnesení by Komise měla navrhnout nová pravidla pro přímé platby tak, aby odrážely rozdíly mezi jednotlivými zemědělskými regiony. Do finanční politiky v rámci SZP by měl být dále zakomponován boj proti klimatickým změnám v tom smyslu, že by prostřednictvím dodatečných plateb měli být odměňováni ti, kdo v rámci činnosti spjaté se zemědělstvím přispívají ke snížení emisí CO₂. Stejně tak by měla být finančně zvýhodňována činnost směřující ke zvýšení bezpečnosti potravin, blahobytu zvířat a sociálních standardů.

Podobná kritéria by přitom měl respektovat i obchod se zemědělskými produkty ze třetích zemí, i když zde rezoluce připouští, že je třeba respektovat též pravidla WTO.

Kvalitu potravin rezoluce považuje za klíč k zachování konkurenceschopnosti zemědělského sektoru v EU. Za cestu k dosažení tohoto cíle je mimo jiné považováno posílení ochrany značek geografického původu.

Usnesení se dále vyjadřuje ke vztahu zemědělců a distributorů potravin a úloze cen v tomto řetězci.

„Záchranou sít“ v rámci SZP pro případ cenové nestability a pro krizové situace mají i nadále poskytovat intervence a veřejné i soukromé skladování. Pro případ extrémních klimatických podmínek rezoluce navrhuje i další nástroje, např. pojištění proti riziku při sklizni.

Komisař pro oblast zemědělství a rozvoje venkova Dacian Ciolos se ve sledovaném období věnoval především vyhodnocování výsledků veřejné internetové konzultace o budoucnosti SZP po roce 2013. Debata podle něho ukázala, že SZP zdaleka není pouze záležitostí zemědělců, ale dotýká se též spotřebitelů a daňových poplatníků.

V debatě často [zaznívaly](#) požadavky týkající se zajištění spravedlivých podmínek pro konkurenci mezi zemědělci, zástupci potravinářského průmyslu a prodejci. Další požadavky se týkaly zachování rozmanitosti zemědělské výroby v rámci EU či požadavků spotřebitelů (zajištění kvalitních potravin za přijatelné ceny).

Mezi požadavky na samotnou reformu SZP se objevovaly odkazy na „klasické“ argumenty, kterými existenci SZP obhajují i jednotlivé instituce EU v čele s Komisí (reforma má dále posílit schopnost SZP čelit cenovým výkyvům na trhu, zajistit přijatelný životní standard pro evropské zemědělce, posílit možnosti řešení problémů v oblasti životního prostředí, zajistit konkurenceschopnost, kvalitu a bezpečnost potravin, čelit problémům výživy v globálním kontextu či uchovávat přírodní krajinné dědictví).

Na závěr konference ve dnech 19.–20. 7. 2010, která se konala v Bruselu a byla věnována právě výsledkům veřejné konzultace o budoucnosti SZP po roce 2013, komisař Ciolos [prohlásil](#), že nová SZP musí podporovat nejen konkurenceschopnost, ale i trvalou udržitelnost evropského zemědělství, hlavní výzvou má být ochrana životního prostředí. I zemědělství se tak má týkat fenomén snižování uhlíkových emisí, protože dle komisařových slov je zemědělská výroba první obětí v případě klimatických změn a změn počasí. SZP má nadále pokračovat v podpoře udržení zemědělské výroby také v obtížných oblastech.

V oblasti prvního pilíře komisař dle svých slov zamyslí vytvoření dalších nástrojů pro zmírnění efektů cenové nestability. Druhý pilíř by měl být dále zaměřen na modernizaci farem, další podporu inovací, ale i diverzifikaci zemědělské výroby v oblasti venkova a boj s klimatickými změnami.

Větší finanční podpora by měla být směřována mladým farmářům, stárnutí zemědělské populace je totiž dalším dlouhodobým problémem.

Sporné body

Na závěr konference komisař Ciolos vyzdvihl také nutnost posílení transparentnosti nakládání s veřejnými prostředky v oblasti SZP.

Špatné hospodaření s finančními prostředky v oblasti SZP či zpětná zjištění, že použití prostředků nebylo v souladu s pravidly EU a že nebyly dostatečně zajištěny kontrolní mechanismy, představují každoročně se opakující problém. V červenci 2010 Komise rozhodla, že z těchto důvodů mají být zpět do rozpočtu EU navráceny prostředky přesahující částku 265 mil. € vyplacené v 10 členských státech. Ze starších členských zemí se to týká především Velké Británie, Německa, Dánska, Finska, Rakouska, Lucemburska a Španělska, z nových členů potom především Maďarska, Slovinska a také Slovenska.

Další vývoj

Tématem budoucnosti SZP po roce 2013 a výsledky konference se má dále zabývat Rada na svém zasedání 19.–21. 9. 2010.

Komise připravuje zveřejnění sdělení, které se bude týkat budoucnosti SZP po roce 2013 na listopad 2010.

ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ**Komise hodlá změnit pravidla posuzování vlivů na životní prostředí**

Zpráva Komise Radě, Evropskému parlamentu, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů o uplatňování a účinnosti směrnice EIA (směrnice 85/337/EHS ve znění směrnic 97/11/ES a 2003/35/ES) ([KOM\(2009\)378](#))

Komise 28. 6. 2010 zahájila [veřejnou konzultaci](#) týkající se potenciální změny pravidel posuzování vlivů („některých veřejných a soukromých záměrů“) na životní prostředí (environmental impact assessment; EIA). Formálně by se mohla změnit [směrnice č. 85/377](#) (tzv. EIA Directive).

Kontext

Směrnice č. 85/377 (ve znění [směrnic č. 97/11](#) a [č. 2003/35](#)) je založena na principu, že projekty s očekávaným dopadem na životní prostředí (např. rafinerie, elektrárny, úložiště jaderného odpadu, chemická zařízení, dopravní infrastruktura, spalovny ap.; viz Příloha I směrnice č. 85/377) by měly být posouzeny z hlediska svých environmentálních vlivů, ideálně se zajištěním přístupu veřejnosti. Dosavadní implementace však podle Komise odhalila některé problémy.

Obsah

Veřejná konzultace by se měla pokusit nalézt odpovědi na otázky související s předběžným posouzením předmětných projektů, kvalitou EIA, harmonizací požadavků EIA napříč členskými státy či s problémy s přeshraničními projekty (z hlediska EIA).

Předmětem debaty má být i role úřadů zabývajících se ochranou životního prostředí nebo propojení EIA na politiky EU týkající se klimatických změn nebo biodiverzity.

Pozice ČR

ČR je s problematikou EIA konfrontována poměrně často, zejm. v souvislosti s renovací stávajících uhelných elektráren, rozšiřováním jaderné elektrárny v Temelíně či (v obecnější rovině) při debatách o rostoucím vlivu environmentalistických skupin na rozhodování státní správy a samosprávy. Minimálně z těchto důvodů by měla být potenciálním změnám směrnice č. 85/377 věnována zvýšená pozornost.

Další vývoj

Veřejná konzultace bude otevřena do 24. 9. 2010. Poté se očekává, že Komise uveřejní analýzu obdržených příspěvků a sdělí, jaké podnikne další kroky.

Plénium EP přijalo přísnější limity pro průmyslové emise

Návrh směrnice Evropského parlamentu a Rady o průmyslových emisích (integrované prevenci a omezování znečištění) ([KOM\(2007\)844](#))

[Postoj](#) Evropského parlamentu přijatý ve druhém čtení dne 7. července 2010 k přijetí směrnice Evropského parlamentu a Rady 2010/.../ EU o průmyslových emisích (integrované prevenci a omezování znečištění)

Poslanci EP [schválili](#) 7. 7. 2010 poměrem 639:35:10 pozměňovací návrhy ke směrnici o průmyslových emisích, jejímž cílem je mj. stanovit jasnější pravidla a zajistit čistější ovzduší.

Kontext

Návrh směrnice si klade za cíl zlepšit místní podmínky v členských státech podporou prevence, kontrolou a koordinovaným postupem při omezování znečištění vzduchu, vody a půdy. Reguluje emise síry, dusíku, azbestu, těžkých kovů nebo prachu. Emise CO₂ nezahrnuje.

Již výbor ENVI na svém zasedání 4. 5. 2010 rozhodl o prodloužení lhůty pro naplnění striktních pravidel pro tepelné elektrárny do 30. 6. 2019 (více v příspěvku „ENVI: Velké tepelné elektrárny získají na svou modernizaci víc času“, [Monitoring květen 2010](#)).

Obsah

Na znění nové směrnice se EP shodl s Radou 18. 6. 2010. Jednání o normě trvala přes 2 roky a podle zpravodaje návrhu Holgera Kraehmera vytváří tato podoba textu rovné podmínky pro všechna průmyslová zařízení v EU.

Europoslanci nakonec souhlasili s tím, že pro velká spalovací zařízení (včetně elektráren na tuhá paliva) budou členské státy moci vypracovat „přechodné národní plány“ a umožnit jim, aby tyto nové limity začaly dodržovat až od července 2020. Některá starší zařízení by pak mohla být této povinnosti zproštěna úplně pod podmínkou, že buď do konce roku 2023 ukončí svou činnost, nebo od roku 2016 omezí svůj provoz na 17 500 hodin. Novější elektrárny pak v každém případě budou muset své provozování upravit už do roku 2012, jak bylo stanoveno původně.

Poslanci také určili, že modernizace zařízení musí probíhat v souladu s BAT. Tento postup nemusí být uplatňován v případě, že provozovatel prokáže nepoměrnou investici do modernizace a vlivu na ochranu životního prostředí. Provozovatelé zařízení ale musejí prokázat, že je z jejich strany ochrana životního prostředí dostatečná. Udělení výjimky bude určovat příslušný členský stát.

Nová směrnice kromě výše uvedeného také sjednocuje systém inspekcí, ukládá členským státům pravidelně přezkoumávat povolení v návaznosti na vývoj BAT, zvyšuje ochranu půdy a podzemních vod před průmyslovým znečištěním, rozšiřuje účast veřejnosti a rozsah povinně zpřístupňovaných informací (ukládá zveřejňování prostřednictvím internetu), zpřísňuje emisní limity pro spalování a spoluspalování odpadu atd.

Pozice ČR

Do českého právního řádu je problematika IPPC transponována zákonem [č. 76/2002](#) o integrované prevenci ve znění zákona [č. 521/2002](#), zákona [č. 437/2004](#), zákona [č. 695/2004](#), zákona [č. 444/2005](#), zákona [č. 222/2006](#) a zákona [č. 25/2008](#) o integrovaném registru znečišťování životního prostředí, kterým se však pouze vydělila problematika registru znečišťování. Posledními novelami, které se ale nedotýkají problematiky povolování, jsou zákony [č. 227/2009](#) a [č. 281/2009](#).

Další vývoj

Návrh směrnice formálně schválí a podepíše Rada. Směrnice vstupuje v platnost 20. dnem po vyhlášení v Úředním věstníku EU.

EU se shoduje na systému obchodování s emisními povolenkami po roce 2013

Auctioning Regulation – [Commission proposal](#), 6 April 2010

Výbor EU pro klimatickou změnu (sdružující na základě čl. 23 [směrnice č. 2003/87](#) mj. zástupce členských států a Komise) se 14. 7. 2010 [dohodl](#) na způsobu fungování systému obchodování s emisními povolenkami po roce 2013.

Kontext

Systém obchodování s emisními povolenkami v EU funguje od roku 2005. V dubnu 2009 byla příslušná směrnice č. 2003/87 revidována [směrnici č. 2009/29](#) (součást tzv. klimaticko-energetického balíku) s cílem dosáhnout do roku 2020 v EU snížení emisí CO₂ o 20% v porovnání s rokem 1990. Mělo by se tak stát prostřednictvím zahrnutí většího množství podniků do systému (ten sám by měl generovat 21% snížení v porovnání s rokem 2005), ale i omezením celkového objemu povolenek a zavedením jejich aukcí (od roku 2013 v principu nebudou přidělovány zdarma).

Obsah

Text upravuje praktické otázky spjaté s obchodováním s emisními povolenkami po roce 2013, resp. od roku 2012 v případě letecké dopravy. Počítá s tím, že v sektoru letecké přepravy bude předmětem aukcí min. 15% povolenek, v ostatních sektorech sumárně 50% (ostatní povolenky budou jednotlivým subjektům dočasně nebo trvale přidělovány zdarma; celkový objem nicméně zatím není znám).

Sporné body

Komise původně na základě článku 10 odst. 4 směrnice č. 2009/29 navrhovala vytvořit centralizovanou platformu pro obchodování s emisními povolenkami, nakonec ale přistoupila na možnost provozovat národní platformy (více v příspěvku „Komise upouští od překotné centralizace obchodování s emisními povolenkami“, [Monitoring duben 2010](#)).

Další vývoj

Pokud se k výstupu výboru do 3 měsíců nevyjádří ani Rada, ani EP, bude text považován za schválený.

PŘEHLED KLÍČOVÝCH HLASOVÁNÍ PLÉNA EP

Plénum EP ve dnech 5.–8. 7. 2010

Projednávaný návrh	Výsledek hlasování					
	Pro		Proti		Zdrželi se	
	Celkem	ODS	Celkem	ODS	Celkem	ODS
Zpráva Mathieua Grosche týkající se udržitelné budoucnosti pro dopravu (A7-0189/2010)	559	-	34	Strejček	82	Cabrnoch, Fajmon, Kožušník, Ouzký, Tošenovský, Vlasák, Zahradil
Zpráva Alexandra Alvara týkající se dohody mezi EU a USA o zpracování a předávání údajů o finančních transakcích z EU do USA pro účely Programu sledování financování terorismu (A7-0224/2010)	484	Cabrnoch, Fajmon, Tošenovský, Vlasák	109	-	12	-
Zpráva Elmara Broka týkající se Evropské služby pro vnější činnost (A7-0228/2010)	549	-	78	Strejček	17	Cabrnoch, Fajmon, Tošenovský, Vlasák
Zpráva Othmara Karase týkající se kvality statistických údajů v rámci postupu při nadměrném schodku (A7-0220/2010)	588	Vlasák, Zahradil	35	-	36	Cabrnoch, Fajmon, Ouzký, Strejček, Tošenovský

Poznámky

1. Přehled obsahuje pouze ta hlasování, při nichž poslanci hlasovali na vyžádání po jménech.
2. Označení projednávaných návrhů vychází z pojmenování příslušných položek samotným EP. Možné inkonzistence v tomto směru je proto třeba přičíst na vrub této skutečnosti.

KALENDÁŘ NA ZÁŘÍ 2010

Pondělí	Úterý	Středa	Čtvrtek	Pátek
		1	2	3
			Rada COREPER II	Rada COREPER I
			EP AFET, CULT, FEMM, IMCO, ITRE, JURI, LIBE, TRAN	
6	7	8	9	10
Rada Neformální ministři energetiky	Rada ECOFIN Neformální ministři energetiky	Rada COREPER II COREPER I		Rada FAC Neformální ministři zahraničí
EP Plénium ENVI, ITRE, REGI	EP Plénium	EP Plénium	EP Plénium SURE	
13	14	15	16	17
Rada FAC GAC		Rada COREPER II COREPER I Neformální ministři dopravy	Rada Neformální ministři dopravy	Rada COREPER I
EP AFET, BUDG, DROI, ECON, EMPL, IMCO, LIBE,			EP AFET	
20	21	22	23	24
Rada Neformální ministři zemědělství	Rada Neformální ministři zemědělství	Rada COREPER II COREPER I	Rada COREPER II Neformální ministři obransy	Rada COREPER I Neformální ministři obransy
EP Plénium CRIS	EP Plénium	EP Plénium	EP Plénium SURE	
27	28	29	30	
Rada AGRICULTURE AND FISHERIES		Rada COREPER II COREPER I		
EP CONT, CULT, ECON, ENVI, LIBE, REGI, SEDE, TRAN	EP AGRI, BUDG, CONT, CULT, ECON, ENVI, FEMM, LIBE, REGI, SEDE, INTA, TRAN	EP AFET, AGRI, BUDG, CRIS, EMPL, ENVI, FEMM, INTA, IMCO, ITRE, PECH, PETI	EP AFCO, BUDG, DROI, EMPL, IMCO, ITRE, PETI	

SEZNAM ZKRATEK

AFCO	Constitutional Affairs Committee (Výbor EP pro ústavní záležitosti)
AFET	Foreign Affairs Committee (Výbor EP pro zahraniční věci)
AGRI	Agriculture and Rural Development Committee (Výbor EP pro zemědělství a rozvoj venkova)
AGRICULTURE AND FISHERIES	Agriculture and Fisheries Council (Rada pro zemědělství a rybolov)
BAT	Best Available Techniques (Nejlepší dostupné techniky)
BUDG	Budget Committee (Výbor EP pro rozpočet)
CIS	Customs Information System (celní informační systém)
CO2	oxid uhličitý
CONT	Budgetary Control Committee (Výbor EP pro rozpočtovou kontrolu)
CRIS	Financial, Economic and Social Crisis (Výbor EP pro finanční, hospodářská a sociální krize)
ČBA	Česká bankovní asociace
ČR	Česká republika
DEVE	Development Committee (Výbor EP pro rozvoj)
DNA	deoxyribonukleová kyselina
DPH	daň z přidané hodnoty
DROI	Human Rights Committee (Podvýbor EP pro lidská práva)
EACB	European Association of Co-Operative Banks (Evropská asociace stavebních spořitelén)
EC	European Community (Evropské společenství)
ECB	Evropská centrální banka
ECOFIN	Economic and Financial Affairs Council (Rada pro hospodářské a finanční záležitosti)
ECON	Economic and Monetary Affairs Committee (Výbor EP pro hospodářství a měnu)
ECR	European Conservatives and Reformists Group (Skupina Evropských konzervativců a reformistů)
EEA	European Economic Area (Evropský hospodářský prostor)
EEAS	European External Action Service (Evropská služba pro vnější činnost)
EFSF	European Financial Stability Facility (Evropský finanční stabilizační nástroj)
EHP	Evropský hospodářský prostor
EIA	environmental impact assessment (posuzování vlivů na životní prostředí)
ENVI	Environment, Public Health and Food Safety Committee (Výbor EP pro životní prostředí, veřejné zdraví a bezpečnost potravin)
EP	Evropský parlament
EPO	European Patent Office (Evropský patentový úřad)
EPP	European Peoples Party (Evropská lidová strana)
ES	Evropské společenství
ESBG	European Savings Banks Group (Skupina evropských záložen)
ESFS	European System of Financial Supervisors (Evropský systém orgánů finančního dozoru)
ETUC	European Trade Union Confederation (Evropská konfederace oborových svazů)
EU	Evropská unie
Eurodac	European Dactyloscopy (Evropská databáze otisků prstů)
Eurochambres	Association of European Chambers of Commerce and Industry (Asociace evropských průmyslových a obchodních komor)
Eurojust	The European Union's Judicial Cooperation Unit (Jednotka Evropské unie pro justiční spolupráci)
Europol	European Police Office (Evropský policejní úřad)
FAC	Foreign Affairs Council (Rada pro zahraniční věci)

FEMM	Women's Rights and Gender Equality Committee (Výbor EP pro práva žen a rovnost pohlaví)
GAC	General Affairs Council (Rada pro všeobecné záležitosti)
GM	genetically modified (geneticky modifikovaný)
GMO	genetically modified organism (geneticky modifikovaný organismus)
Greens/EFA	Group of the Greens/European Free Alliance (Skupina Zelených/Evropské svobodné aliance)
GUE/NGL	Group of The European United Left/Nordic Green Left (Skupina Konfederace Evropské sjednocené levice a Severské zelené levice)
IMCO	Internal Market and Consumer Protection Committee (Výbor EP pro vnitřní trh a ochrana spotřebitelů)
INTA	International Trade Committee (Výbor EP pro mezinárodní obchod)
ITRE	Industry, Research and Energy Committee (Výbor EP pro průmysl, výzkum a energetiku)
LIBE	Civil Liberties, Justice and Home Affairs Committee (Výbor EP pro občanské svobody, spravedlnost a vnitřní věci)
MMF	Mezinárodní měnový fond
NGO	non-governmental organisation (nevládní organizace)
OECD	Organisation for Economic Co-operation and Development (Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj)
PECH	Fisheries Committee (Výbor EP pro rybolov)
PETI	Petition Committee (Výbor EP pro petice)
PLuTO	Patent Language Translations Online (online překlad patentů)
REGI	Regional Development (Výbor pro regionální rozvoj)
S&D	Group of the Progressive Alliance of Socialists & Democrats in the European Parliament (Skupina Pokroková aliance socialistů a demokratů v Evropském parlamentu)
SEDE	Security and Defence Subcommittee (Podvýbor EP pro bezpečnost a obranu)
SIS	Schengen Information System (schengenský informační systém)
SURE	Policy Challenges Committee (Výbor pro politické výzvy)
SWIFT	Society for Worldwide Interbank Financial Telecommunication (Společnost pro celosvětovou mezibankovní finanční komunikaci)
SZBP	společná zahraniční a bezpečnostní politika
SZP	společná zemědělská politika
TFTP	Terrorist Finance Tracking Programme (program pro sledování financování terorismu)
TRAN	Transport and Tourism Committee (Výbor EP pro dopravu a cestovní ruch)
UEAPME	European Association of Craft, Small and Medium-Sized Enterprises (Evropská asociace živnostníků a malých a středních podniků)
USA	United States of America (Spojené státy americké)
VIS	Visa Information System (vízový informační systém)
WTO	World Trade Organisation (Světová obchodní organizace)

SLOVNÍČEK

balík

Soubor legislativních návrhů uveřejněných v jeden okamžik. Není nezbytně nutné, aby spolu jednotlivé návrhy meritorně souvisely.

biometrické údaje

Digitální otisky prstů a digitální fotografie.

dohodovací výbor

Výbor zástupců Evropského parlamentu a Rady připravující (za mediace Komise) podklady pro třetí (poslední) čtení spolurozhodovací procedury, jež pak musejí obě instituce (dospěje-li dohodovací výbor k dohodě) přijmout, má-li navrhovaná legislativa vstoupit v platnost. Dohodovací výbor má omezený mandát 6 týdnů, prodloužit jej lze maximálně o 14 dní (viz také „Evropský parlament“, „Komise“, „Rada“ a „spolurozhodování“).

Evropský parlament

Dříve též Společné (parlamentní) shromáždění. Od roku 1979 jediný přímo legitimovaný (volený) orgán EU, jenž by měl reprezentovat „evropské občany“. Podílí se na přijímání legislativy EU, funkcionálně se člení na výbory, politicky na frakce. Minimálně jednou měsíčně (s výjimkou srpna) zasedá v plénu (viz také „Komise“ a „Rada“).

evropský zatýkací rozkaz

Těž eurozatykač. Právní norma nahrazující praxi předávání (extradice) osob mezi členskými státy podle mezinárodních smluv jednotným zatýkacím rozkazem. Umožňuje zatčení a předání požadované osoby do členského státu EU na základě rozhodnutí soudu či jiného justičního orgánu v jiném členském státě. Rada schválila rámcové rozhodnutí o eurozatykači a procesu předávání mezi členskými státy v červnu 2002. Členské státy měly tento princip implementovat do svých právních řádů do 31. 12. 2003. Některé z nich (včetně ČR) si vymínily určitou změnu režimu (viz také „implementace“ a „Rada“).

frakce

Seskupení politických stran na základě ideové spřízněnosti či dlouhodobé nadnárodní spolupráce. Působí v Evropském parlamentu (viz také „Evropský parlament“).

implementace

Proces přijímání norem, jež na úrovni členských států provádějí směrnice přijaté na úrovni EU (viz také „směrnice“).

KOM dokument

Návrh právní normy nebo jiné sdělení či zpráva Komise Radě a/nebo jiné instituci EU (viz také „Komise“ a „Rada“).

Komise

Evropská komise, dříve též Vysoký úřad. Reprezentant nadnárodního principu vládnutí v EU, v naprosté většině případů iniciátor legislativy EU. Funkcionálně se člení na generální ředitelství (tzv. DGs), zasedá alespoň jedenkrát týdně (viz také „Evropský parlament“ a „Rada“).

komitologie

Souborné označení pro výbory, jimiž si Rada udržuje kontrolu nad Komisí, ve věci pravomocí, které na ni delegovala (viz také „Komise“ a „Rada“).

konzultace

Těž konzultační procedura. Druhá nejčastější legislativní procedura v EU, při níž je Rada nad Evropským parlamentem zvýhodněna (jeho názor nemusí brát v úvahu) (viz také „Evropský parlament“, „Rada“ a „spolurozhodování“).

nařízení

Výsledek legislativního procesu v EU. Právní norma, jež je přímo účinná, a tudíž ze strany členských států nevyžaduje (resp. zpravidla z definice ani nepovoluje) žádnou další intervenci (viz také „směrnice“).

primární právo

Suma zřizovacích smluv tří společenství a smluv, které je mění a doplňují (včetně doprovodných protokolů a prohlášení). Součástí primárního práva jsou i přístupové smlouvy všech členských států. Určujícím znakem primárního práva je způsob jeho kreace: na základě svolání mezivládní konference, s platnou zásadou jednomyslnosti členských států a následnou ratifikací ve všech členských státech. „Protipólem“ primárního práva je právo sekundární, které vzniká na základě normotvorby příslušných orgánů Společenství (EU) a musí být s primárním právem v souladu.

princip subsidiarity

Princip mající zajistit, že opatření jsou přijímána co nejbližší občanům (na nejnižším stupni správy, jenž umožňuje jejich realizaci nebo výkon). Do primárního práva byl včleněn Smlouvou o Evropské unii.

Rada

Rada EU nebo také Rada ministrů. Reprezentant mezivládního („národního“) principu vládnutí v EU. Podílí se na přijímání legislativy EU, funkcionálně je tvořena Evropskou radou (summitem), devíti resortními radami a Coreperem). Zasedá podle potřeby, summity se konají minimálně čtyřikrát ročně (viz také „Coreper“, „Evropský parlament“ a „Komise“).

rozhodnutí

Výsledek legislativního procesu v EU. Právní norma, jež je přímo účinná, a tudíž ze strany členských států nevyžaduje žádnou další intervenci. V porovnání s nařízením se však týká jednotlivého případu a je závazné pro toho, komu je určeno (viz také „nařízení“ a „směrnice“).

směrnice

Výsledek legislativního procesu v EU. Specifická právní norma, jež je v zásadě závazná pouze z hlediska výsledku. Zpravidla vyžaduje prováděcí normu (zákon, vyhlášku), jíž jsou povinny přijmout všechny členské státy (viz také „nařízení“).

společný postoj

Výsledek prvního čtení spolurozhodovací procedury v Radě (viz také „Rada“ a „spolurozhodování“).

spolurozhodování

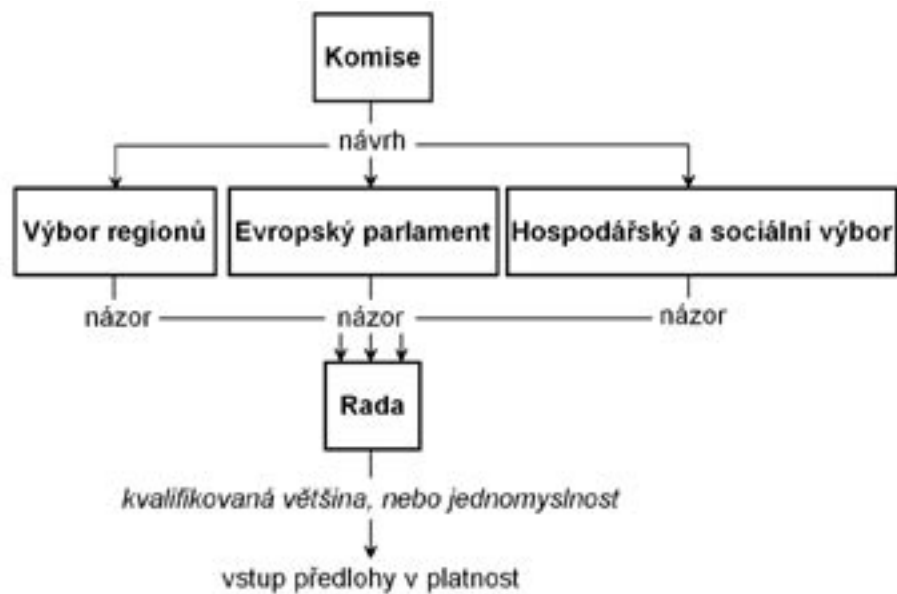
Těž spolurozhodovací procedura. Nejčastější legislativní procedura v EU, na níž se rovným dílem podílí Evropský parlament i Rada (viz také „Evropský parlament“, „konzultace“, „Rada“).

zelená kniha

Nelegislativní dokument Komise, jež má podpořit či nastartovat debatu o určitém tématu. Po jejím uveřejnění zpravidla následuje publikace „bílé knihy“ či sdělení Komise. Ty již předkládají konkrétnější řešení a mohou vyústit v příslušný legislativní návrh (viz také „Komise“). Schémata rozhodovacích procedur

SCHÉMATA ROZHODOVACÍCH PROCEDUR

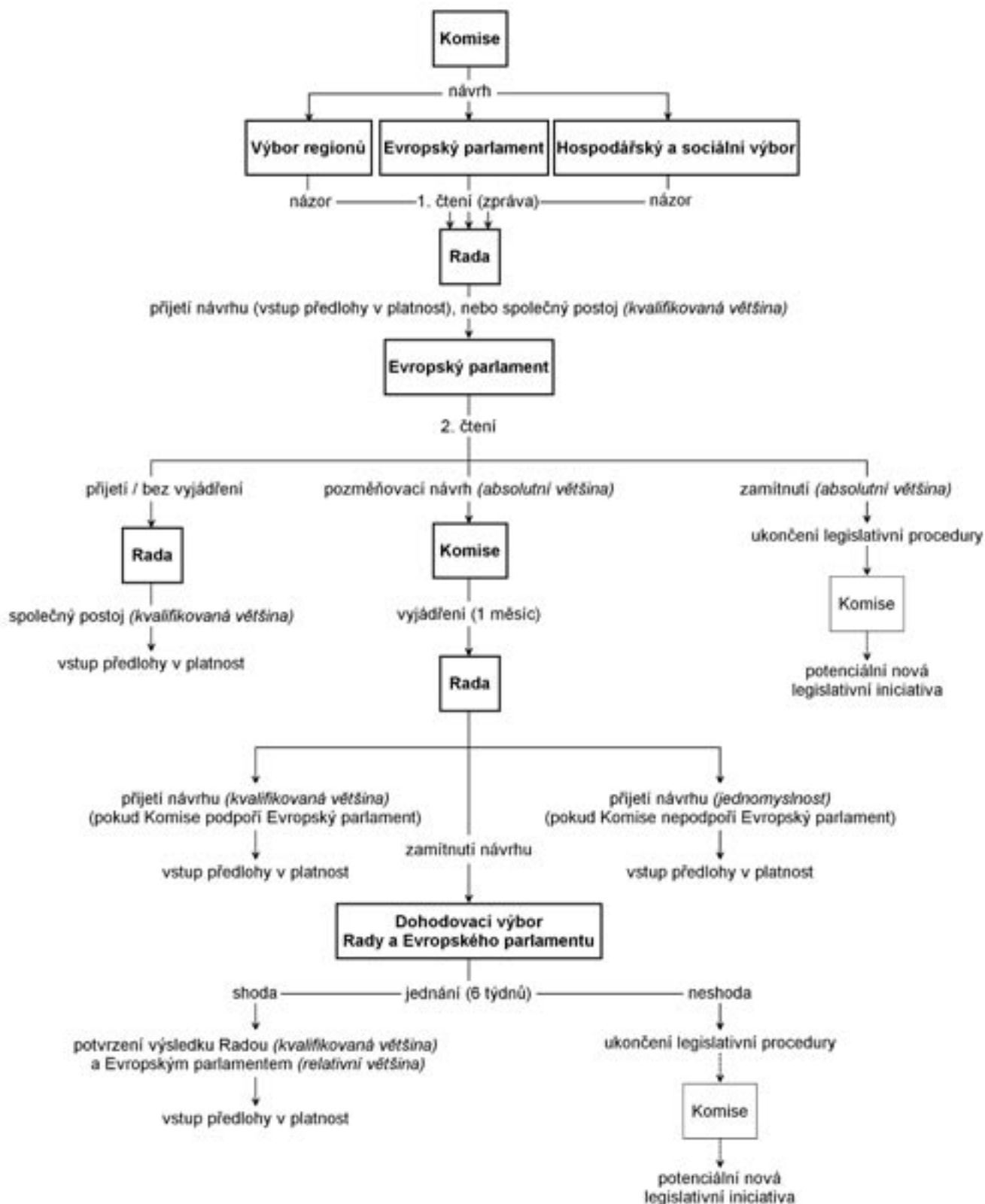
Schéma konzultační procedury

Poznámky

1. Komise může svůj návrh z projednávání kdykoli stáhnout.
2. Standardní lhůta pro jednotlivé kroky není stanovena.
3. Uvedené schéma je jen orientační.

Schéma spolurozhodovací procedury

Poznámky

1. V případě nesplnění požadovaných podmínek legislativního procesu (a v případě neexistence alternativního postupu) projednávání návrhu končí.
2. Komise může svůj návrh z projednávání kdykoli stáhnout.
3. Standardní lhůta pro jednotlivé kroky činí tři měsíce (není-li uvedeno jinak). Po dohodě Rady a Evropského parlamentu ji lze prodloužit o třetinu.
4. Procedura se vyznačuje intenzivní komunikací mezi jednotlivými zainteresovanými aktéry. Uvedené schéma je jen orientační.